

SANDARA
DALBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS

Prenumerata metams:
Amerikoje 2.00
Kanadoje ir Lietuvoje \$3.00

Pasci metų:
Amerikoje \$1.25
Kanadoje ir Lietuvoje \$1.50

Skeibimų kainas klauskite laišku.

SANDARA
327 E. St. So. Boston, Mass.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY

Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 95 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A. Represents over 50,000 Lithuanians in New England, and about 700,000 in the United States.

SANDARA
327 E. St. So. Boston, Mass.

NR. 1. Tel. So. Boston 2408 SO. BOSTON, MASS. SAUSIO-JAN. 5 D. 1928 Kaina 5c. Metai XV

SUSITARIMO SU LENKAIS OFICIALUS DOKUMENTAS

Tautų Sąjungos Tarybos Rezoliucijos Lietuvių Lenk. Ginče Oficialinis Tekstas

"Tautų Sąjungos Taryba, pareiškia, kad karo padėtis tarp dviejų Tautų Sąjungos narių yra nesutaikoma su dviasia ir raide pakto, kuriuo Lietuva ir Lenkija yra surištos.

Ima dėmesin iškilmingus Lietuvos atstovo pareiškimus, kad Lietuva nelaiko savęs karo stovy su Lenkija ir kad todėl tarp abiejų kraštų yra taika.

Ima dėmesin iškilmingus lenkų atstovo pareiškimus, kad Lenkijos respublika pripažįsta ir pilnai respektuos Lietuvos respublikos politinę nepriklausomybę ir teritorialinę neliečiamybę.

Pataria abiem vastybėm kiek galint greičiau pradėti tiesiogines derybas su tikslu sudaryti tokius tarp dviejų kaimynų valstybių santykius, kurie laiduotų "gerą abiejų valstybių sutarimą, nuo kurio pareina taika".

Paveda abiejų šalių dispozicijai Tautų Sąjungos ir techniški jos organų patarnavimą tuo atveju, jei jų pagalba būtų reikalinga jos rekomenduojamoms deryboms.

Nutaria, kad Lietuvos vyriausybės skundai del elgėsi su lietuvių tautybės ir kalbos asmenimis, pažymėtai jos skunde, bus ištirti komiteto, kurį sudarys Tarybos pirmininkas ir du kitu jo paskirtu Tarybos nariu. Šiam komitetui bus pavesta patiekti atitinkamu laiku pranešimas Tarybai.

Nutaria, kad iškilus pasienio incidentui arba incidento pavojui, Tautų Sąjungos generalis sekretorius, vienai šaliai pareikalavus, galės kreiptis į tarybos pirmininką ir pranešėją, kurie nurodys priemones, jų laikomas reikalingas nuraminimui. Taryba konstatuoja, kad abi šalys apsiėmė palengvinti Tautų Sąjungos tyrinėjimą.

Su pasitenkimu priima dėmesin lenkų atstovo pareiškimus, kad Lenkijos piliečiams, nurodytiems Lietuvos vyriausybės skunde, leidžiama be kliūčių grįžti į Lenkiją. Jei atsirastų nenumatytų sunkumų, pranešėjas pasižada savo patarnavimą tiems sunkumams pašalinti.

Taryba pareiškia, kad šioji rezoliucija nieku būdu neliečia klausimų, del kurių abi valstybės yra skirtingų nuomonių."

VARSUVOS KORESPONDENTAS KAUNE

Ass. Pr. gruodžio 27 d. iš Varšuvos praneša, kad tomis dienomis jau pasireiškęs nedidelis žmonių susiekimas per Lietuvos Lenkijos sieną, tačiau sunkenybių nugalėjimas tarpe Lietuvos ir Lenkijos tebeatrodas tolimas.

Tarpe tu, kurie jau gavo leidimo atvykti į Kauną buvo Varšuvos laikraščio "Kurjer Warszawski" korespondentas, kuriam ir tekę gauti pasikalbėjimą su Voldemaru.

Voldemaras pareiškė, kad dabar raktas padėčiai atidaryti randasi Varšuvoj nebe Kaune.

Varšuva turinti padaryti pasiūlymus Lietuvai del susitarimo Vilniaus klausimu, gi sienų atidarymas esąs negalimas, kol pasilieka priešingumai del tų sienų. Jei Varšuva padarys pasiūlymų Vilniaus reikale, tai Lietuvos Lenkijos nesusi-pratimas pasidarys labai lengvu klausimu.

FAŠISTAI IR KOMUNISTAI EISIA VIENU FRONTU

Fašistų laikraščio prisipažinimai

Fašistų organas "Tevere" rašo, kad fašistinė Italija ir SSSR. neprivalančios kovoti tarptautinėje politikoje, nes prieš jas lygiai esančios nusistatčiusios visos demokratinės valstybės. Prieš tas valstybes Italija, SSR ir jų "draugai" turį sudaryti vieną frontą.

Italija nenorinti palaikyti demokratinių valstybių reikalavimo, kad kominter-nas liautųsi vedės jose bolševizmo propaganda, nes jeigu tose valstybėse nebū-sia bolševizmo pavojaus, tai jos koncentruosiančios savo iėvas kovai su fašistine Italija. Bolševizmo propaganda demokratinėse valstybėse tik silpnina jas. o tas yra labai naudinga fašizmo augimui.

Fašistu laikraštis reiškia pasigailėjimą, kad paruošiamoje nusiginklavimo konferencijoje Italija nepalėikė SSSR. pasiūlyma visiška nusiginkluoti. SSSR pasiūlymas turėjo tikslo išjuokti susirinkusius Ženevos demokratinius pacifistus.

Tarptautinė Europos politikoje SSSR, ir Italija turinčios labai daug bendro ir todėl būtina yra laikytis kontakto kovoje su "evnusia" demokratija.

MIRĖ "TĖVYNĖS" REDAKTORIAUS P. VITALČIO ŽMONA

Naktį į penktadienį prieš Kalėdas New Yorke mirė "Tėvynės" Redaktoriaus gerb. Vitaičio žmona. Mirties priežastis žiniamasis gesas, kurs del nepatirtų priežasčių paliktas krosnyje neužsuktas. A. a. Vitaičienė atrasta sukniubusi prie stalo sėdėdama. Atgaivinti nebespisekė. Nugarde šią skaudžią nelaimę Sandaros Redakcija ir Bendradarbiai reiškia gerb. Vitaičiui giliausios užuojautos.

Kriminališkų raštų baisios

SMETONOS ANTRA DOVANA POPIEŽIUI

ROMA, XII. 13. (Elta). Pereitą šeštadienį Vatikanė įvyko pasikeitimas kon-kordato tarp Lietuvos ir šv. Sosto ratifikacijų dokumentais. Ta proga Lietuvos pasiuntinys, prie šv. Sosto Dr. J. Šaulys ieteikė popiežiui Lietuvos Prezidento laišką ir dovaną — bronzinę stovylą skulptoro Rimšos darbo.

ŽUVO DAR VIENA MOTERĖ ATLANTIKE

Mrs Grayson bene 4 kartus mėginusi perskristi Atlantiko okeaną pagaliau gruodžio mėn. pabaigoj susibaudė ir su dar dviem la-kunais išskrido orlaiviu į Europą ir Atlantike dingo. Gauta radio gāndai, kad orlaivis paklydo, kitas kad nusileido, bet kur nesužinota ir visi ieškojimai nuėjo niekais.

Lindbergo Triumfas Pietų Amerikoje

Garsusis oro nugalėtojas Lindbergas iš Meksikos, kur turėjo didžiausių laimėjimų, nusikrido į Guatemalą, paskiau į Britų Honduras, dabar ruošiasi į Colombia, Venezuelą, Panamą ir kitur Visur sutinkamas su didžiausiomis iškilimėmis.

LIETUVIS LAIMĖJO LENKTYNES BERLYNE

Gruodžio 11 d. Berlyne, Vokietijoje, įvyko pačiuų lenktynės ledo sporto aikštėje, kur Kauno sportininkų komandos čempionas Bulota laimėjo antrą dovaną, apibėgdamas 50 kartų aplink sporto aikštę, viso 7,5 kilometrų tolumą. Pirmą prizą laimėjo Meike Urlin ne lietuvis.

VOLDEMARO LAIMĖJIMAS GENEVOJE

"Vienu balsu priėmus rezoliuciją, Zaleskis ir Voldemaras padėjo Tautų Sąjungos tarybos nariams už palankų tarpininkavimą. Tautų Sąjungos tarybos rumų salėj maršalas Pilsudskis ištisė Lietuvos ministeriui pirmininkui Voldemarui ranką, kurią šis draugiškai priėmė. Įvykusį susitarimą publika sutiko gausingais plojimais." (Iš laikraščių.)

Pilsudskis: "Kas tai yra? Karas ar taika?"
Voldemaras: "Taika."
Brianas: Tas Voldemaras tikrai man pradeda patikti, cha, cha, cha!
Chamberlanas (plodamas): Kaip jis gražiai lenkiasi, cha, cha, cha...

Mėto Bombas ir Nikaraguos Sukilėlius

Jungt. Valstijų jūrininkai sausio 2 d. po susirėmimo su Nikaraguos sukilėliais apmėtė juos bombomis iš orlaivių.

Katalikų, Protestonų ir Žydų Konferencija

IOWA CITY, sausio 2 d. slaptame posėdy susirinko 60 atstovų į auklėtojų konferenciją nuo katalikų, protestonų ir žydų. Konferencijoj aptarti tikybinio jaunuomenės auklėjimo klausimai.

LIETUVOS RADIO STOTI GIRDI AMERIKA IR GRUZIJA

Kauno radio stotis gavo vieno amerikiečio iš Brooklyn laišką, kuriame rašoma, kad esant geroms atmosferos sąlygoms jis kelis kartus klausęs iš Kauno anglu kalba pranešimus. Muzika esanti girdima geriau, negu kalba.

Siomis dienomis taipgi gauta laiškas iš Gruzijos (Bakuriani miesto). Tulasvil. Kazlovskis rašo, kad Kauno radio stoties programa jis girdijs labai gerai.

Kitas emigrantų kongresas?

Rygoj gauta žinių, kad sausio mėnesy Vokietijoje įvyksias kitas Lietuvos politinių pabėgėlių kongresas.

SHARKIO KUMŠTYNĖS SU HEENEY

Matyt, kad Jack Sharkio Zukausko kumštynės su Tom Heeney sausio 12 d. tikrai įvyks. Šarkis dabar rimtai trenuojasi Bostone ir prieš pat kumštynės išvažiuos į New Yorką.

KAIP VOLDEMARAS SUTIKTAS KAUNE

Gruodžio 17 d. minėjimas. Voldemaras iš Genevos negrįžo ilgai Lietuvon ir laukė 17-tos gruodžio, fašistinio perversmo sukautuvių minėjimo.

Voldemaras grįžo 17 gruodžio. Visas sutikimas ir "ovacijos" buvo sulig įsakmu pilna to žodžio prasme. Kauno stotyje surinko apie 200 karininkų, fašistinio režimo garbintojų, atvartyta karo mokykla, susėję buterbrodais penimi studentai tautininkai. Šiaip pašalinės publikos, išskiriant žvalgybą —nebuvo.

Išlipus Voldemarui iš traukinio sulig komanda karininkai ir korporantai suriko "valio". Paskutinėse karininkų eilėse girdėjosi švilpimai ir keli karininkai areštuoti. Visuose skersgatviuose buvo raitoji policija, gi žvalgybos kiek, tai tik budrio įpėdinis bežinojo. Važiuojant į ministerių kabinetą tautininkai studentai metė geleimis. Korporantai šiam tikslui gavo kelis šimtus litų iš valdžios.

Visą dieną žmonės buvo kaip ir paprastai. Tautininkai jokių eisenų ne nemėgino žinodami gerai, kad visvien niekas nedalyvaus, kaip nedalyvavo sutikime stotyje.

Vakare Voldemaras daro savo pranešimą karininkų "Ramovėje" arba taip vadinamame "parlamente", nes tik čia valdžia daro savo planų paaskinimus ir gauna pasitikėjimus. Čia apart karininkų, šiuo kart susirinko ir korporantai, tat ir "valio" buvo smarkesni.

Kriminališkų raštų pasekmės

Zmogžudžio Hickmano draugas savo parašytoje išpažintyje pareiškė, kad jis ir Hickmanas išsimokinę plėšikavimo iš įvairių kriminališkų romanų, kuriuos jie skaitydavę liuosomis nuo mokyklos valandomis.

Diktoriaus Nusileidimas Ar Vylis?

Albanijos diktoriaus Ahmed Zogu paskelbė, kad jis visiems savo politiniams priešams ir tremtiniams bei emigrantams dovaną ir kviečia juos grįžti su juo dirbti bendrą darbą. Tačiau įtariama, kad jis daro vylių ir nori tuo būdu parvolytojes tremtinius išžudyti.

JAU ATSIDŽIAUGĖ SAVO LAIMEJIMAMS

Lietuvos valdžios oficiozas šaukiasi Rusijos ir Vokietijos

KAUNAS, gruodžio 29 d. Laikraščių žiniomis Lietuvos valdžios oficiozas "Lietuva" pradėjo peikti Lietuvos su Lenkija taikos planą, padarytą Tautų Sąjungoje ir priimtą gruodžio 10 dieną. Oficiozas reikalauja, kad būtų sušaukta visų Europos rytų valstybių konferencija Vilniaus klausimui išspręsti. Kitas klausimas visą laiką grąšinsias pavojų visai Europai.

"Lietuva" šaukia Vokietiją ir Sovietų Rusiją, kad šios neatsileisdamos gintų Lietuvos nepriklausomybę. Ypatinai Vokietija perspėjama prieš neįsivengiamą pavojų, jei Lietuva bus prijersta taikintis su Lenkija einant Genevoje padarytu planu.

Tai labai reikšmingas valdžios organo tonas ką tik praėjus Voldemaro "laimėjimams". Pati valdžia pabugo savo darbo ir gali. Vienas tik generalštabo karininkų organas, "Kardas" džiaugiasi...

KINO TEATRŲ KAPITALAS \$2,715,000,000

52,000 teatrams išleidžiama metams bilijonas dolerių

VASINGTONAS. A. P. Statistikos surinktomis žiniomis viso pasaulio kino teatrų yra 52 tukstančiai, i kuriuos yra įdėta 2715 milijonų dolerių turto ir kasmet publika sumoka tiekietams apie tukstantį milijonų dolerių. Per tuos 52 tukstančių teatrų yra sėdynių publikai apie 21.150.000. Šiaurės ir Pietų Amerika su 207 milijonais gyventojų turi 25000 teatrų, tai yra apie pusę viso pasaulio teatrų su 11 milijonų sėdynių. Investmentas siekia 1700 milijonų dol., tai yra po \$8.20 nuo galvos. Europos 451 milijonas gyventojų turi 22000 kino teatrų su 9,000,000 sėdynių; investmentas siekia 1000 milijonų dol., tai yra po \$2.20 nuo galvos. Pirmoj vietoj Anglija, antroj Vokietija, trečioj Prancuzija.

Afrikos 132 milijonai gyventojų turi tik 8 kino teatrus su 200,000 sėdynių, nuo galvos po 1 centą. Azija su 995 milijonais gyventojų turi 2000 teatrų su 600,000 sėdynių, o viso investmento tik \$3,000,000.

A.L.T. Sandaros Reikalai

Sandara už \$1.00 visam metui

5000 NAUJŲ SKAITYTOJŲ

Nuo šio gruodžio 20 d. iki 1928 m. sausio 20 d. tai yra per vieną mėnesį laiko "Sandara" skelbia didelį KALĖDŲ DOVANŲ VAJŲ

Atsižvelgdama į daugelį lietuvių Amerikoje šiuo tarpu sunkoką uždarbį ir norėdama, kad kiekviena lietuvių šeima gautų progos turėti savo tautišką demokratišką laikraštį, "Sandara" rado galimybę per vieną mėnesį užsisakantiems papiginti kainą per pusę.

Tam tikslui išleisti Kalėdų dovanų čekiai \$1.00 vertės. Tokie čekiai plačiai išsiuntinėti gerb. skaitytojams, kad padalintų visiems norintiems užsirašyti "Sandarą" ir yra per tą visą mėnesį dedami "Sandaroje".

Kiekvienas gavęs šį numerį, čekį iškirpk ir pridėjęs \$1.00 atsiųsk kartu su čekiu Administracijai, gausi "Sandarą" visiems 1928 metams. Paskleiskite tą žinią kuo plačiausiai. "Sandara" turi paugti 5000 naujų skaitytojų!

\$1.00 Kalėdų dovana \$1.00

Užsirašantiems laikraštį "Sandarą" ant metų šis čekis skaitomas vieno dolerio vertės. Užsirašymo laikas nuo 1927 m. gruodžio 20 d. iki 1928 m. sausio 20 d. "Sandaros" kaina metams \$2.00. Atsiųsk "Sandaros" Administracijai tą čekį pridėjęs TIK VIENĄ DOLERĮ ir gausi laikraštį visiems metams. Šis čekis galioja vieną mėnesį nuo gruodžio 20 ligi sausio 20 d.

Užsirašantiems Pagarb...
Numeris ir gaut...
Miestas, valstija...
Rekomenduotas per...
"SANDARA" 327 E STREET SO. BOSTON, MASS.

Visos kolonijos, kai tik susirinks virš 10 prenumeratorių, bus skelbiamos "Sandaroje". Kadangi ši proga taip pigiai įsigyti visiems metams "Sandarą" yra pirmutinė ir vienintelė, manome, kad nei vienai kolonijai nebus sunku lenktynes laimėti. Naudokitės proga!

SANDAROS 4-TAS APSKRITIS

Sandaros 4-tas apskritis turėjo savo kuopų konferenciją, ir sykiu dalyvavo 10 metų rengimo apvaikščiojimą Lietuvos nepriklausomybės komisija, kad aptartų įvairius sumanymus. Įvykusi apskričio konferencija gruodžio 19 d. Raimond Chapelly, buvo skaitlinga ir rimta.

Sandaros apskritis senai nutarė paminėti 10 metų mūsų tėvynės Nepriklausomybę, bet kad ta šventė priklausot visiem lietuviams, tai buvo nutarta, kad visos šrovės Chicagoj, bendromis įjėgomis surengtų ar didelį bankietą arba milžinišką masinį mitingą. Ši planą 4-to apskričio valdyba patvedė p. Zadeikiui, kad jis pasitartų su krikšč. dem. ir su socialistais. Šiame posėdy dar tikrų žinių nebuvo, kad mano kitos šrovės apie bendrą apvaikščiojimą, bet yra viltis, kad jie duos teigiamą atsakymą. O jeigu atmestų, tai mūsų apskričio pats vienas eis prie to darbo. Pažūrėsim, kaip kas įvertina svarbus darbus.

Sandaros 4-tas apskritis pradėdant nuo sausio 8 d., t. y. kas nedėdienio rytą, nuo 9 val. iki 12 val. Lietuvių auditorijoje, rengia prelekcijas ir paskirtas įvairiomis temomis. Pirmą paskaitą duos adv. p. S. Kodis, temoje: "senovės Lietuvių tikėjimas", tai labai svarbi paskaita, kurią kiekvienas lietuvis turėtų išgirsti. Kitos paskaitos bus šioje vietoje tuoj paminėtos, ką ir kas duos. Reiškia, mūsų apskritis šiaip taip išsijudins prie rimto veikimo. Dirbkime įvairius vi-

suomenės darbus, bet neužmirškime, kad "Geriausią Dirbti Sandarą".

Sandarietis

"Kučios"

Krikščioniškai žiurint, tai gal tas vakaras ir yra svarbus, bet istoriniu ir liberaliniu žvilgsniu — ki taip viskas atrodo, nes "cudu" nebuvo ir buti negali. Bet paprotis to draugiškumo dar pasiliko pas daugelį žmonių. Gruodžio 24 d. Northsайдės Sandariečių būrelis turėjo bendrą vakarienę pas p. Harmonus. Tenai svečiavosi p. K. J. Semaška su šeima, p. St. Jakubauskas, p. Kun. P. Zalinkevičius, p. Kalasinskas, keletas panelių ir kitų gerų svečių. Poniai Harmonie nei visi dėkingi už nepaprastai gerą vakarienę — kučias.

Buęs.

CHICAGO, ILL.

North Side

Sandaros 23-čia kuopa laikė priešmetinį susirinkimą Liuosybės salėje, gruodžio 16 d. Pats susirinkimas buvo skaitlingas ir gyvas.

Kuopos valdybą išrinkta iš šių sandariečių: K. Rugis — pirm. St. Jokubauskas — vice-pirm. K. J. Semaška, — nutarimų rašt., P. Harmonas — turty rašt., A. Zile, — išdin. K. Čepukas ir Jokubauskas — organizatoriai.

Delegatai į Draugijų Sąryšį — Jokubauskas ir P. Zemeckas; į Sandaros 4-tą apskritį — Čepukas, Semaška, kun. Zalinkevičia ir

P. Indrelė; į Basanavičiaus Komitetą — J. Kaulinas ir kun. Zalinkevičia. Kaip matosi, tai visi yra nuosirdūs ir darbštūs žmonės, kurie galės pasidaruoti savo organizacijos naudai.

Sandaros kuopa plačiai svarstė apie tolimesnį palaikymą Liuosybės salės, nes kontraktas su savininku baigsis gegužės mėnesy. Kuopa nutarė laikyti tik iki gegužės mėnesio.

Sandariečiai pagerbė savo veikėją

Sandariečiams daug dirbo p. Rugis, Čepukas, Zile, Šliauteris, o vėliau p. Jokubauskas, kun. Zalinkevičia ir Harmonas. Bet K. J. Semaška yra taip senas sandarietis, kaip yra sena Sandara: Kaip yra žinoma, Semaška jau darbuojasi virš 15 metų visuomenės dirvoje.

Taigi kuopa nutarė pagerbti savo darbuotoją, K. J. Semašką. Šiam reikale išrinkta komisija iš pp. K. Čepuko ir P. Indrelės, kad įjėdų pasirupintų dovaną. Žinoma, dovana niekad neatlygins darbuotojui, bet kad organizacija toki žinokį daro, tai tik priduoda malonumo ir draus kiekvienam veikėjui testai visuomeninį darbą toliau.

Kuopa nutarė surengti balių su šokiais bile kada po švenčių. Narys.

NAUGATUCK, CONN.

ALT. Sandaros 57 kp. susirinkimas įvyks 1 val. po piet, Linden Parke Union City, Conn. 1928, 8 sausio.

Brangūs Sandariečiai, kviečiame visus atsilankyti ant minėto susirinkimo, nes randasi labai svarbus dalykas apkalbėti, kaip centro taip pačios kuopos ir turėsimė užsimokėti metinius mokesčius už 1928 m. ir atsiveskite naujų narių, norinčių prisirašyti prie mūsų kuopos. Turime sukurti ir padauginti skaičių narių, nes jei mes nedirbsime, o kas už mus nedirbs, o tas lengva padaryti, jei tik visi dirbsime sutartinai. Mums ir reikia visiems padirbėti, nes kaip matome mūsų kuopa turės švesti už metus laiko savo jubiliejų 10 metų gyvavimo, tad šiais metais turim suremti petys į petį, o kaip prisirengti iš kalno prie savo jubiliejiaus, nepamirškite visi ateiti.

Kviečia VALDYBA.

SVARBŪS PRANESIMAS RACINE, WIS.

Kupreišis papasakos apie rojų

Ruošiama masinis susirinkimas, didelės prakalbos. Visi Racine lietuvių kviečiami susėti. Atvažiuoja p. Kupreišis, sakys prakalbą apie žemės rojų, bet jo idomūs faktai griežtai yra priešingi skelbiamai komunistų evangelijai. Zingėdų jį paklausti. Antras svarbus reikalas priimsim atatinamas rezolucijas del susidėjusių aplinkybių Lietuvoje. Prašau visus Sandariečius dėti pastangas patiems dalyvauti ir garsinti kviešti vietas lietuvių į businčias prakalbas, kurios įvyks sausio 5 d. 7:30 val. vakare, 12-th st. Hall. Broliai sandariečiai, turėsimė greitai laiku imtis už darbo del sukėlimo kapitalo nemažiau \$50 Sandaros presui.

M. Kasparaitis

KALĖDŲ DOVANŲ KONTESTO ATGARSIAI

Laiškas Redakcijai Chicago, Ill.

1927 m. gruod. 27 d. Guodotini vientaučiai Lietuviai!

Man pateko į rankas laikraštis "Sandarą" Nr. 51 ir tame laikraštyje, radau apgarsinimą "Sandaros" Kalėdų dovana — visų metų laikui už vieną dolerį. Kaip man nemokšai ir biednam žmogeliui didelė proga tapo "Sandaros" skaitytoju. Perskaičiau tą Nr. 51, tai man labai patiko ir sumaniau nors pasiskolines dolerį pasiūsti Tamstoms užsirašymą, kad siųstumėt man "Sandarą". To čekio aš nekerpu iš laikraščio, o delto kad tas laikraštis man labai brangus ir straipsnis užrašytas pirmame puslapy. Kaip aš tą čekį iškirpsiu, tai tas straipsnis ir susigadins, o aš noriu ir kitam parodyti tą straipsnį ir patarti "Sandarą" užsirašyti. "Sandara" rašo visas naujienas apie Lietuvą, o mums Lietuva rupi.

N. RADZIO LAIŠKAS IS VARNIŲ

Varniai. Gruod. 11.

Siųsdamas šį laiškėlį noriu paspausti jusy dešinę ir sveikinti su naujais metais, linkėdamas, kad 1928 metai atneštų daug laimės jums ir jusy gerbiama laikraščiui "Sandarai" ir visiems sandariečiams. Aš naujus metus turbuti švečiu kalėjime, bet nėsu nusiminęs ir man tas viskas nebausu, nes pas mus dabar yra pereinamasis momentas. Tokius momentus Amerika seniai yra pergyvenusi, o mes dabar gyvename ir pergyvensime, nes tautos pirmyn žengimą niekas nesustabdys. Kuo daugiau spaudimo, tuo daugiau pasipriešinimo. Aš esu ištikinęs kad 1928 m. sugrąžins man laisvę, o karči ir visai Lietuvai, ir oo šitokių komedijų daug amerikiečių galės grįžti laimingai į savo tėvynę ir laimingai apsigyventi, nes aš žinau, kad Amerikos lietuvių griš Lietuvon tikrai tada, kada mūsų valstybė bus laisvai gyventi ir tvarka bus demokratiška. Prašau sveikinti su naujais metais visus mano pažįstamus, nes visiems pasiūsti laiškų neturiu galimybės Turėčiau daug ką parašyti, bet žinote, kad pas mus korespondencijos laisvė ir piliečių neliečiamybė labai aukštai pakilus, eina per tarpininkus, kurie klaidas "pataiso", o man kaipo demokratui nelabai patinka, kad pašaliniai asmens skaitys, todėl ir nerašysiu. Baigdams šį laiškėlį turiu tik priminti, kad daug yra amerikiečių kurie su pasišventimū dirbo del Lietuvos nuo pat 1915 metų, šiais laikais buvau ir aš toje eilėje, bet kaip jus taip ir aš nemanėme, kad dirbant del Lietuvos ir demokratiškos tvarkos įvyks tokių permajū, bet aš manau, kad jus ir šiandien dirbate ir esate ištikinę kad viskas praeis ir galėsime pasidžiaugti iš save darbo. Dar karta sveikinū su 1928 metais, pilnai tikiu kad 1928 m. suteiks Lietuvai laisvę.

Jusu Rėdys.

New Haven Lietuvių Gyvenimas

SV. KAZIMIERO PARAPIJOS ISTORIJA

Rašo J. Vokietaitis, ALTS. II Apskr. pirmininkas

Apie 1909 m. prasidėjo bruzdėjimas tikinčiųjų žmonelių drutinti lietuvišką parapiją ir gauti kunigėlį. Kuomet tvėrė parapiją, davė vardą Lietuvos sv. Kazimiero parapija New Haven, Conn. Po tuo vardu gyvavo ir krovė šioki bei to'j kapitalą ir kuomet padavė prašyma pas vyskupą idant duotų lietuvių kunigą, vyskupas pareikalavo, kad butų pataisytas čarteris: turi buti Lietuvių Romos Kataliku sv. Kazimiero parapija. Po trumpam laikui ir gauna lietuvi kunigą, butent Satku. Didelis, aštas, pusamžis ir dar nesuėjęs laiką Petrapilyje Rusijoje, drugstorninku ir žmogus gana buvo demokratiškas. t. y. pirmievis. Bažnyčios dar neturi o kunigas žia, tada prasidėjo bažnyčiai rinkliava ir kunigui algą, na ir taip sakant tikva bėda, net patys karščiausi parapijonys pradėjo pailsti ir skustis tiems, kurie nuošaliai žiūrėjo. Lietuviai, kurie laisvai masto apie tokius darbus, pradėjo kalbėti, kad reikia sutverti nepriklausoma Romai parapiją ir štai, kaip žaibu greitai pasklido tas balsas ir ant greitųjų atvažiuoja neprigulmingas vyskupas Mickevičius, kur ten iš Šerantūn. P. ir sykiu kunigas ir štai stoji nepriklausoma sv. Kazimiero parapija. Žmonės su nekantrumu laukia, kada tas nepriklausomas Romai kunigas laikys pamaldas. Abi parapijos neturi bažnyčios, todėl reikia kreiptis prie šioki svetainių. Romos katalikai laiko pamaldas vo diečių svetainėje, o nepriklausomieji Sokolu lenkų svetainėje. Ir taip greitai suskubo kad pamenu penktadienio vakare parsikraustė. Kunigas, kurio vardas kun. Dišas, jaunus liesas, lietuviškas kleikėlis ir jau buvęs apie 3 metus kokioj parapijoj Kauno rėdyboje, vikaru. Nėra bažnytiniu irabūžių ir kur gauti? Štai vienas \$35.00, kitas \$30.00, trečias \$40.00 ir subatoj ruš Stasys Rudzinskas su kunigu į New Yorką ir vakare yra visa eilė irabūžių "costume", kas tik reikalinga. Jau sutemsta, vieni veža vargonus aukantus, kiti ieško vargonininko, tretį riktuoja ir mošizėnoms kaipo kunigo norėdami amibirkti eabafarnauti. visi jau pamirše, kas maldas, tik dar vienas Petras Karolius viską atmena ir bus zakristijonu ir vatariaus prie mišiu.

Nedėlios gražus auksinis pavasario rytas. Saulė savo auksiniais spinduliais pradėjo bučiuoti, langus, tarum liepdama keltis ir eiti prie Dievo aukuro ir melssti aukščiausio malonės, idant sustiprintų dvasioje tikinčius žmonelius. Kunigas išvargęs po kelionei atsiprašė komiteto, kad ankstyvųjų mišiu nelaikys, nes oavargęs, taigi jau 10 valandų žmonės rengiasi eiti įsklausti nepriklausomų mišiu.

Kadangi visi pažangieji stoji prie nepriklausomos parapijos, taigi reikia ir

atžymėti kuo nors. Reikia giesmininkų kad užgiedotų, ukrai lietuviškai. Ant greitųjų ir susidaro burys jaunimo vaikinų merginų, kurie nereikalavo nei praktikos užgiedoti "Pulkime ant kelių." Nueinu ir ašai nedėlios ryte į garsinamą svetainę, žiuriu altorius pataisytas su laiptais gyvoms gelėms papuoštas, baltai apvilktas, divonas patiestas, taip tikrai atrodė, kaip kaimo maža kopolytėlė. Komitetas bėgioja tai šen tai ten. Žiuriu, vienas atneša druskos, antras butelį vyno, trečias stiklinę vandenio ir kitų reikmenų, kurie reikalingi prie mišiu. Žmonių pilna svetainė. Patėmijus į veidus visi laukia ko tokio nepaprasto. Vieni knygeles varto, kiti rožančių turi rankoje. Tik štai varpelis suskambėjo, išeina kunigas tikrai kaip Lietuvoje, jaunukas, liesas, viena petis žemiaus nusileidus, taip liudnai užlipo prie altoriaus. Vargonai, kurie buvo aukoti per gerb. A. Jašinską pradėjo vargonininkas J. Navickas groti, o koras užtraukė "Pulkim ant kelių". Matytis buvo senų moterėlių ašaros ant veidų, nes per daugeliu metu nebebuvo matė tokių atlaidų, prie koiki buvo užaugę nuo mažens.

Viskas rodėsi gerai. Kun. geras kalbėtojas, darbininkas užtarė. Pavyzdin vieną kartą isikarsčiavęs sako "darbininkas ant savo pečių neša ir maitina pradėdant nuo prasto kunigo ir einant iki Romos popiežiaus." Čia kaip tik ir tiko prastiems žmonėliams, nes paprastose mūsų bažnyčiose ypatinai Romos to neišgirsi. Kartą sutikę minėto kunigą paprašiau kad šioki svetainių. Romos katalikai laiko pamaldas vo diečių svetainėje, o nepriklausomieji Sokolu lenkų svetainėje. Ir taip greitai suskubo kad pamenu penktadienio vakare parsikraustė. Kunigas, kurio vardas kun. Dišas, jaunus liesas, lietuviškas kleikėlis ir jau buvęs apie 3 metus kokioj parapijoj Kauno rėdyboje, vikaru. Nėra bažnytiniu irabūžių ir kur gauti? Štai vienas \$35.00, kitas \$30.00, trečias \$40.00 ir subatoj ruš Stasys Rudzinskas su kunigu į New Yorką ir vakare yra visa eilė irabūžių "costume", kas tik reikalinga. Jau sutemsta, vieni veža vargonus aukantus, kiti ieško vargonininko, tretį riktuoja ir mošizėnoms kaipo kunigo norėdami amibirkti eabafarnauti. visi jau pamirše, kas maldas, tik dar vienas Petras Karolius viską atmena ir bus zakristijonu ir vatariaus prie mišiu.

Nedėlios gražus auksinis pavasario rytas. Saulė savo auksiniais spinduliais pradėjo bučiuoti, langus, tarum liepdama keltis ir eiti prie Dievo aukuro ir melssti aukščiausio malonės, idant sustiprintų dvasioje tikinčius žmonelius. Kunigas išvargęs po kelionei atsiprašė komiteto, kad ankstyvųjų mišiu nelaikys, nes oavargęs, taigi jau 10 valandų žmonės rengiasi eiti įsklausti nepriklausomų mišiu.

Kadangi visi pažangieji stoji prie nepriklausomos parapijos, taigi reikia ir

nigo ir važiuo pas vyskupas, kad duotų kitą kunigą, nes su tuo jau apsidžiaugė. Kartą susitikęs kun. Satku paklausiau kas naujo? Well, gavau atsakymą: "Kokie čia kvaili žmonės, negali manęs suprasti ir nori kito kunigo, o manę iškęs vyskupas kitur. Man užteks, yra ikvaliai dar mulkių. Vyskupas turi tuščių vietų, bei parapijų. Aš noriu gyventi kaip su žmonėmis, todėl pradau autoritetą."

Toliaus sako, "Zina, kad mano draugas, kuris sykiu išvestas su manim pora metu atgal, jau turi \$4000 o aš, kaip matai stoviu." Taigi aš iš jo kalbos supratau, kad buvo kunigas demokratiškas ir jis laikė visus parapijonis, bei kitus lygiais su savim. Tokių kunigų mažai yra.

Kunigas Šatkus išvažiavo ir randasi kitas, tik dar naujas kunigas Griks, dabartinis New Britainietis.

Bažnyčią seną nupirko arba kitaip sakant lenkams naują pastatė, o lietuviams lenkų seną pavedė ir pareiškė, kad lietuvių katalikai yra skolingi vyskupui \$29,000.00, o komitetas yra vienoje vpatoje kunigas Griks. Reiškia turi bažnyčia ir kuniga be iokiu sunkiu darbu, vien tik neški dolerius ir atliktas kriukis.

TAUTIŠKO NAMO KURIMASI ISTORIJA

Laisvieji nuošaliai žiuri ir jau gana pamatė, kad gudybė nyskupo prispaudė lietuvius prie skurdo, pradėjo protauti, kaip atkirsti dalį nuo to skurdo. Kurie šiek tiek laisviau protauja, subruzdzo įsigyti sau tautišką nuosavą namą. Lietuvių klubas, nupirko gabalą žemės su tikslu statyti svetainę. Sušaukė masinį didelį susirinkimą ir padavė klausimą išsprendimui: "Ar reikalinga lietuviška svetainė New Haven?" Visi be skirtumo pritarė tam sumanymui ir prasidėjo darbas. Reikia visas draugas bei kuopas suvienyti, t. y. sutverti draugijų sąryšį. Išrinkta komisija tam darbuotis. Padaryta įstatymai, kaip draugijos turi tvarkytis reikale statymo svetainės ir prieita prie to, kad kiekviena draugija turi užstatyti nuskirtą kauciją. Pastirtas laikas kada draugijų kasieriai sunės kaucijas paskirton vieton ir padėti užstatą į Banką ant vardo "United Lithuanian Societies of New Haven." Paskirtam laike atėina Vytauto draugijos kasierius Lietuvių klubo. Kitas butent Keistučio klubas ir Pranciškaus draugija bei nauja sv. Kazimiero nesirodė, todėl ir nebuvo galima sutverti draugijų sąryšis.

Pastarosios trys draugijos buvo po įtekme kun. Griko, kuris nepavelijo vienytis su "bedieviškomis" draugijomis. Tas darbas buvo be pasekmų. Vienai draugijai arba dvim kurias užlaiko tie patys vienminčiai, nebuvo galima ir turėjo likviduoti bei parduoti nupirkta žemė. Tas buvo apie 1913-14 metais.

GERIAUSIA DIRBTI SANDARoje

Jurų kontrabanda

Nuo Sventosios žiočių ligi Parnidos tyrų visu pajurio frontu ėjo karas, atkakli pajurių policijos kova su jurų kontrabandistais. Naktimis keliai buvo apstatyti, kopose vaikščiojo pikietai ir sekė jurių tolybėj blykščiojančias slaptingas ugnis.

Policija buvo ilgos sunkios praktikos prityrimais savota, bet ir kontrabandistai neapsileidė. Juos buvo sunkiau pagauti, negu briedžius Aukštumalės giriose. Iš rytų traukė ištisi buriai sveikų jaunų vyrų ir tippo pajurių giriose ir žvejų kaimuose.

Konfiskuoto spirito buvo užversti sandėliai, visa Zemaitija skendo alkoholio tvane.

Naktimis kopose nepasirodyk, piratai karo taisyklių nežino. Tik saulė nusileido, tai šian, tai ten pasigirsta šuvis, kitas, visa papliupa. Rytmečiais diena užklupdavo vien įtartinų pėdsakų eiles naujai sumintame smėly ir painias šliaužymes tirštoje pievų rasoje.

Žvejai bijojo į jures beiseiti. Grįžę pasakojo aukštai juroj maždaug 40-50 kilometrų atstume matę keistą juodą laivą, kurs laidė į gelmę kaž kokias minas. Į tokį laivą esą negalima žiūrėti, nes laivas bematant pervaziuoja valti ir gramzdina su visais žmonėmis. Delto iš žvejų nebuvo galima nieko išklausti.

Dažnai tekdavo matyti vakarop bangomis į aukštį lyg žuvedrą skrendant — tai policijos laivas išbėgdavo laivų kratyti. Bet jau viso pajurio kaimuose žinodavo, kad šią naktį juroj neramu ir tokią naktį veik niekas į jures neidavo.

Žvejai nesuprantamu instinktu įspėja audras, jie jaučia ir kada kontrabandai priešingai vėjas pučia. Policininkus kontrabandininkai sekė nemažiau, kaip policija juos pačius. Naujo policininko išvaizda, eiseną ir budą jau į kitą dieną visas pajuris žinojo. Todėl reikėjo laikytis visų atsargumo priemonių, ir tai ypač jaunesniuose labai dažnai apgatdavo.

— Kaip čia yra? paklausiau vyresniojo vakmistro Keračio drauge su manim išėjusio apžiūrėti mūsų pajurio baro ir pastebėjęs keletą porų pėdų, prietų ligi jurės kranto ir neįgrįžtu: ne jau visas burys nusiskandino?

— Priesingai, jie tik iš jūros parėjo, matyt, kokio laivėlio iškaiti. Tik norėdami apgauti sekima smiltimis nuėjo atbuli, atsakė Keratis. — Eiva tomis pėdomis.

Pėdsakai krumuose dingo. Netoliese buvo kaimas, kurį puosė muro į tvirtovę panaši aptverta ir sustiprinta smuklė, vadinama Velnio Ragas.

Keratis pasiūlė užsukti. Viduj už storą lentinio stalą apytemy sėdėjo keletas žvejų, gėrė alų ir del kaž ko derėjosi.

— Tėmyk tą barzdotojų pirkli — papešė mane Keratis: aš eisiu kaip nors išklausinėsiu šeimnininką, ar jie vietiniai.

— Aš nieko įtartinio nematau, tariau: man rodos, žvejai kaip žvejai.

— Pažiūrėk į to barzdotojo rankas, ar tai žvejo rankos? Be to, rodos, jo ir barzda netikra.

Jis išėjo. Žvejai pusbalsiu derėjosi ir atsargiai žvalgėsi į mane.

— Du tukstančiu už valktį, kitaip nei iš vietos nekrutu, — pasakė savo paskutinį žodį vienas raudonas žvejas, drąsiai atlošęs savo juokingą odinę su dideliu palagu užpakaly kepurę ir dideliais dantimis krimsdamas cigaro kotą.

— Pinigus gausi šrekę priimant, kitaip ne skatiko! atsakė barzdotasis.

— Beje, ar žuvis, jau yra? paklausė kitas judrus pirklys.

— Dar ne, atsakė tas pats raudonas.

— Na, aš tik negaliu pirkti odą, kol lokys dar girioj! sušuko bazdyla.

— Nesirupink, jis jau spąstuose, tikrino raudonasis žvejas.

Keratis grįžo nepatenkintas, šeimnininkas nieko nepasakė. Tuo tarpu šalutinė kvėksterėjo mažas vaikas, žvejai sužiuro į Keratį ir išėjo paskutiniai.

Išėjova ir mudu. Jau temo. Žvejų nebebuvo.

— Tai buvo kontrabandininkai, nutarė Keratis ir nuėjova vėl į kopas.

Jura, kiek akys apmato, visoj platybėj krutėjo lyg lavos masė, sunkiai žvilganti savo švinine nugara. Tiesiai lyg tolimas perkunas griovė bangos. Nė gyvo ženkle nesimatė visoj skęstančioj beribėjė.

Ėjova pakrantės kopomis Besotės link, tai griudamu į įdubimus, tai įsiveldamu valksčiuose karkduose.

Dangaus krašte raudos auksinės žaros drieka. Vėjas putė SWW. Iš tos pusės plaukė šlamėsys, lyg undinių choro kukėjimas.

Gerokai jau sutemus einant pro Karklų Ragą maž daug 15 kilometrų aukšty kažkas blykstelėjo, dar ir dar kartą. Po kelių ilgų sekundų iš tos pusės vos girdėjosi kaž koks silpnas spraksėjimas.

— Va kur jie — parodė pirštu Keratis į tamsią tolybę, — Jie plaukia didele spirale pavėjui, reikia spėti, jie irsis į krantą daug toliau šios vietos.

Nuėjova, sukdami į pajurį. Staiga: — Stok! Kas? —

Mašinaliai abiejų rankose atsidurė revolveriai. Priešais šaudyklę ištiesęs stovėjo vyras. Laimė mudu prieš jį stovėjo su penketo žinksnų tarpu ir visuomet vienas galėjo užkirsti antrajam pavojų. Tuo pačiu akiesmirksniu abu sušukova savo priešininkui: "Rankas aukštyn!"

Katastrofą išgelbėjo visiškai netikėtas įvykis. Tame pačiame momente lyg iš po kojų iš už kauburėlio metėsi į dvi priešingas šalis du kiti tipai ir momentui nukreipė mūsų dėmesį.

Stok, stok! instinktyviai sušukome visi trys į bėgančius ir gandui paleidome po šuvį.

Aiškintis nebereikėjo. Tai buvo kito baro policininkas, išėjęs inkognito kontrabandos sekti. Pabėgusių vietoj radom dvi blėkines.

Sutarėme visi trys šią naktį apėiti pajurį ligi pat Latvijos sienos. Ėjome kiek pasiskaidė, stengdamies nepamesti iš akių tamsoj šmėžuojančio vieno kito šilueto.

Ties Besotės savo trečiąjį taktininką visai pametėva iš akių. Nuėjova vienu du toliau. Neuzilgo būvo jau po pusiaunakčių. Vėjas kilo, kaukimas juroj išsitęsė stačiai iš vakarų. Kaž kas lyg klegėjo jūros verdenėj, protarpiais iš smalinės erdvės skrido koks tai kvatojimas, lyg dėjonė. Mane nepratusį emė nepažįstamas šiurpas. Pasivijau Keratį.

Palei senosios sienos užsibridom krantė didelę valtį, pasiruošusią eiti į jurą ar jau grįžusią, sunku buvo tamsoj iškarto atskirti. Juodos burės, lyg pasąkingų paukščių sparnai neįtūkiai plasnajo vėjo antpuoliu tasmom ir draskomi.

— Ar beverta toliau, tariau, be to, ką mudu du darysiva, jei tą visą gaują pasitiktuva, paabejojau.

— Darysiva visa, ką galėsiava, kareivis neprivašo abejojti — įtikino mane Keratis: be to turim paskubėti, nes vėjas pradeda varyti padvigubintu smarkumu ir jie bus mudu toli pralenkę.

Nereikėjo beėti toliau: Čia pat pakrumėj suprunksė arklys. Ausis pasta- tų pradėjova dairytis į tamsą.

Pasirodė, tartum palei valtį čia pat kažkas lūpėjo, ir akimirkoj sumečiau prisimetusius keletą žmogysčių, kurios atydžiai sekė mudviejų judesius. Juos užklupti nebuvo jokios galimybės. Beliko žiūrėti, kad pačių neužkluptų.

Keraciui atėjo į galvą juos iširti ir jis balsiai prišaukė:

— Gero valkėjo. vyrail!

DIDŽIAUSIAS PASULYJ KELIAS Kuboje 5000 darbininkų stato 700 mylių kelią. Amerikos inžinieriai

Amerikos inžinieriai Warren Brothers sudarė sutartis ir pradėjo darbą pastatyti didžiausį pasaulyje kelią 700 mylių ilgumo, 20 pėdų platumo, o per miestus 26 pėdų platumo. Tas kelias statomas išilgai Kubos salos, kainos 75,000,000 dolerių ir dirbs 5000 darbininkų. Darbas bus atliktas bėgyje 5 metų. Kelias jungs šiuos miestus: Pinar del Rio City, Consolidation dele sur San Cristobal, Artemisa, Guanajay, Havana, Mandruga, Santa Clara, Clara Sancti Spiritus, Clego de Avila, Camaguey, Tunas, Falma, Soriano, Bayamo, San Luis, Santiago de Cuba.

POVILAS PLECHAVIČE PASIRYŽĖS GALVAS GULDYTI

"Vienybėje" koks tai biografijos šiek tiek aiškėja to "ugningo patrioto" fizionomija. Jis rašo:

POVILAS PLECHAVIČE. Sausio mėnesyje Skuode prasideda P. Plechavičės veikimas, iš pradžių kaip Sedos apskrities milicijos viršininko, netrukus kaip tos pačios apskrities komendantas. Regis, kad L. V. Taryba buvo jį įgaliavusi eiti Sedos apskr. milicijos vado pareigas, bet kitokių įgaliavimų vargiai jina buvo jam davusi. Jo veikimas prasideda Skuode deli to, kad čia vokiečiai pirmiausiai išlaškė bolševikus, visur kitur Sedos apskr. jie ilgiau veikė, ypač gi, kad nuo Telsių ir

Mažeikių buvo pavojus nuo rusų bolševikų. P. Plechavičė pasidarė tat Skuode tokiu asmeniu, apie kurį susispietė visas politiškas, ukiškas ir visoks kitas gyvenimas. Čia reikalinga pabrėžti jo griežtumą kovoje su bolševikais ir su plėšikais; su tos rūšies žmonėmis jis nedarė jokių ceremonijų: sugavus bolševiką ar plėšiką jis paklausdavo tik, kaip nori būti šaunamas ar stačias, ar gulščias? Ir beregint baumsė budavo įvykdoma, neatsižvelgiant į jokių šauksmus, ar verksmus.

Plechavičė nesėdėdavo ramiai Skuode, bet tankiai žygiavdavo į visus apskrities kampus. Yra labai pragaršėjęs jo žygis prieš bolševistišką Židiku valsčiaus tarybą. Tosios tarybos posėdžio metu ieina Plechavičė ir sušukęs: "Rankas aukštyn!" pradeda išbrauningo piškinti, nežiūrėdamas ar kas kelia rankas aukštyn, ar ne. Išsigan-dę tarybos nariai, puolę oro langa, bet ir oro langa bepuolant, Plechavičė dar du nužėjęs; tą dieną likę užmušta, ketvertas bolševikuoiančių Tarybos nariu. Tikrybė tik yra tame, jog tuo metu na-bašninku buvo.

Ties Ylakiais jis sutikęs garsų bolševizmo platintoją Seputą, pareikalavo iš jo pasą, bet Seputa vietoje rodyti pasą, mėgino pagbėgti; vienu šuviu liko nukautas. Nestebėtina tat, jog tuomi jis labai pagarsėjo ir bolševikai visur pradėjo ant jo šaukti, spaudoj ir paskiau Seime. Daug žmonių buvo tos juomonės: Plechavičė tokiais laikais buvęs reikalingais, kitaip ramybė jokių būdu nebūtų tarpusi Zemaitijos Pakuršyje, kame nuo seno tiek budavo neramaus galvau tarp žmonių. Kokiais pobūdžiais vadovaudamasi veikė Plechavičė, sunku spėti; ar Lietuvos labas, ar savo nauda, ar iš Rusijos paveldėtai iprotis negerbti žmogaus gyvasties stumė Plechavičę prie tokių darbų, neapsiimu išsirtarti.

Faktas yra, kad Plechavičė reikalavo beveik iš visų aplinkinių valsčių atlyginimo po tukstantį rublių užsyk; ir jam mokėjo Skuodo, Mosėdžio, Platelių valsčiai. Plechavičė aiškiai nosi, jog iš L. V. Tarybos negaunęs jokios algos. Taip gi labai keista išveždėjo su tomis "mobilizacijomis" ir naujokų emimais.

Komunistai Lietuvoje

Sugauta "Mopro" apyskaita. Kriminalinės policijos pastangomis, šiomis dienomis suimtas vienas komunistas su "Mopro" (Tarptautinė revoliucionieriam pagalbos teikti organizacijos) Lietuvoje veikimo apyskaitomis. Pasuimtąjį rasta daug sutarčių pasams. Įvairiems liudijimams blankų. Iš anyskaitos matyti, kad "Mopro" komunistai Lietuvoje savo darbą varo stambiomis pinigų sumomis. Saryši su tuo įvyko keli komunistų areštai ir kvota vedama toliau.

"Mopro" organizacijos turi tikslo remti komunistus kalinius, jei kam reikalinga pabėgti paruošia reikalingus dokumentus, pasus, liuosuoja iš kariuomenės ir tt.

GERIAUSIA DIRBTI SANDAROJE

Susitarti del plano nebebuvo laiko, todėl atsargumo deliai laikiausi rezerve, pasiruošęs kiekvieną akies mirksnį stvertis revolverio.

— Dėkui, dėkui. O jūs ką pasakysit? — atsiliepė balsas iš už valtės. Pažinau barzdotojo pirklio balsą. Nebebuvo jokios abejonės. Reikėjo veikti, kol nevelu.

— O jūs ką čia veikiate? griežtai paklausė Keratis.

Kontrabandininkai nieko neatsakė. Tik pamačiau, kaip keli prisilenkę spruko į šonus, o kiti šoko už valtės.

— Stok! sušukau, taikydamas į pirmąjį bėgantį. Daugiau nieko nebeatsimenu, kas įvyko.

Kai atsipeikėjau, aš ir Keratis gulėjo va liginėj. Keratis buvo apraišiotas ir atrodė labiau panašus į lėlę, kaip į vyrą. Jis buvo labai sujūdęs ir vos tik mane pamatė mirksint, pradėjo sakyti: — Tai išsimiegojai? Pagaliau. Miegalis. O kiek šaukiaiu — kelk, kelk! Na ir pirtį turėjova. Po velnių ir šiandien negaliu sau dovanoti, kad mane seną kareivį taip be vieno šuivio! Tai gėda, tai stačiai kiauulstė!..

— Kas nutiko? klausiau jo nustebęs.

— Delto klausyk, o ne miegok. Man jau senai liežuvis niežti tau papasakoti, ir noriu pamatyti, kokį tu po to turėsi veidą.

Dar kartą turėjau jį paakinti į tai, kad greičiau papasakotų, kas nutiko.

— Kas nutiks! Tave pakorė lyg veršį už kaklo o mane lyg katiną įmovė į maišą! negalėjo ramiai kalbėti Keratis.

— Kalbėk aiškiau — prašiau jo.

— Jei tau dar neaišku, tai aš aiškiau nebemoku — pradėjo jis pykti: rodos lietuviškai kalbu. — Atsimeni, kaip tau ant kaklo užmetė arkaną?

— Ne, sakau, neatsimenu.

— O kaip aš tave užguliau, atsime-ni?

— Nieko panašaus! Kaip, kada, kodel? klausinėjau nieko nenuvokdamas.

— Tu man pasakyk, kodel? nutraukė Keratis: — vos tik tu sušukai "stok", kaip išvirtai aukštelininkas ir lyg kokios nematomos pajėgos traukiamas kriokdamas emei ropoti už kojos. Nespėjau į tavę dirstelt, kaip šlapios burės užkrito man ant galvos ir keli smugiai iškirto iš kojų. Akies mirksny tapau lyg kudikis suvyniotas į vystyklus. Paskiau mane pakelė, kaž kur nešė, numetė, vėl nešė, bardamies savo tarpe. "Mest į jurą" girdėjau to rudojo pirklio balsą.

"Kvailas esi", atsakė raudonojo žvejo balsas: "jura išmes atgal, o tada dar bėdos mums bus". Jura keršija, už vieną įmestą ji pati septynis įtraukia".

— Kvailas esi burtininkas, sušuko rudasis barzdočius: Kur tad aš juos dėsiu?

— Užmušti! siulė kitas balsas.

— Žvejai gali mušti, bet užmušti jiems uždrausta. Žmogaus kraują šūpėtų rankų jurą nepakenčia! šaukė žvejai.

— Jusų nieks ir neprąšo, bailiai! suriko pirklys, ir drėbęs mane į karklyną kažką pasitvėrė.

Čia prasidėjo kažkas nesuprantamo.

Girdėjau šaukiant: "Mes bailiai?! Žvejus nieks dar neišdrįso bailiais vadinti! Žvejai mokės už save pastovėti!" ir prasidėjo talžymas, girdėjau, kaip daužomi irklai tauškėjo; mane kelis kartus primynė, aspardė smiltimis. Baigiau trokšti. Pajutau, kaip vieniems besimušant kažkas pradėjo apkasti žemėmis. Mane apėmė mirties siaubas ir iš po žemės surikau, kiek viekas leido.

Į tai kaž kas tvojo su irklu, bet pataikė į karklus, karklai sujūdėjo, smiltys nubūro gilyn, aš atgavau kvapą.

Pajutau po savim kokį tai požeminį mykimą.

— Kas tai buvo? paklaustau.

— Tai buvai tu. Bandžiau pajudėti, bet buvau lyg katinas užrištas maiše. Supratau, kad prisėis nutrokšti kaip man taip ir tau, ir visu rimtumu pradėjau rengtis prie to.

— Stok! — visai panašiai, kaip ties Karklų Ragu išgirdau pažįstamą balsą ir tuojau po kelis iš eilės šuivius. Tai buvo mudviejų taktininkas, kurs buvo truputį atsilikęs ir mudums beieškodamas vos ne užlipo ant mudums duobkasių. Jis manęs, kad kontrabandistai spirita pakasė. Kai jie šuvių išbaudyti sukritę į vežimą galopu nuvažiavo, jis truputį dar vijęs, bet matydamas, ir pavijęs vienas nieko tokiam buriui nepadarysias, sugrįžo kontrabandos atkasi.

Išivaizdink jo ilgą nosį, kai vietoj pakasto spirito išvyko mane ir tave, už kuriuos ir vieno vertybės nuosimčio nieks nedavė.

— O kas su tais padaryta? paklaustau.

— Jie susekta benė devintamė kaime visi begulį kontrabandininkų slaptoji liginėj su apraišiotomis galvomis. Ten pat rasta didelis spirito sandėlis.

— Iš kur tu visa tai žinai? paklaustau.

— Na, aš buvau drauge kaipo liudininkas.

— O aš?

— Ką tu, tau reikėjo kelių vėdrų vandens, kol privertėm tave teiktis pakvėpuoti. O paskiau visą laiką galvomis ėjai ir niekas negalėjo su tavim susikalbėti.

— Tai ir jurų kontrabanda, tariau atsigaudamas.

— Tai ir kontrabandininkai, nusižio-vavo Keratis.

— Piratai! žmogžudžiai — siutau.

— Bet džentelmenai, tarė Keratis: kaip jie jūros įstatymus moka ginti. Gavuo tuo tu mėsininkų pylos, bet juos autoriteto neleido įžeisti. Man tai patinka.

— O ar jie nežinojo, kad mus palikus gyvus, mes juos suseksime? paklaustau.

— Taip, jie tai žinojo, bet jie pasakė tardant, kad jie neša atsakomybę prieš savo šeimas: jei ne jie, tai jų vaikai ir vaikų vaikai turės už jų kaltės atsakyti, nes jura keršijanti ligi devintos kartos.

— Stebėtini tu žvejų papročiai, tariau.

— Taip, jie griežti, bet teisingi, — patvirtino Keratis.

Aklasmatė.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINIS SANDAROS LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass.

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA

I. PRONSKUS, Editor and Business Manager

Savaitinis laikraštis, leidžiamas kas ketverias. Prenumerata užri būn apmokama iš karto. Prenumeratos metas sutisios nuo dienos užrašy mo. Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.00, Kanadoje ir kitur — \$3.00. Unikūs geriausia siūsti Pašto Mon.: Orderius, adresuojant: "Sandara", 327 E Street, South Boston, Mass.

Entered as Second Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1897.

Redakcijos Straipsniai.

SU NAUJAIŠ METAIS

Ižengiami į 1928 metus. Ką tik pabaigtieji 1927 metai šiandien jau yra nebeįrašijami nuėję į istorijos archyvą, ir į vakarykščius pergyvenimus žiūrime kaip į senus pernykščius dalykus. Su naujaisiais metais linkime vieni kitiems troškimų išsipildymo, patys savyje įžiebiame naujas viltis ir žavime vieni kitus su naujais metais, nauja laime. Ir taip iš metų į metus... O istorijos ratas vienodai sulasi ir įvykių ratas pereina metų metus nei nesukliudamas, nei akimirkai nestabtelėjęs. Neatliktos vakarykščios pareigos tampa šios dienos tikslu ir gema nauji reikalai tuo pačiu nuoseklumu, kaip jie gimė vakar, pernai ir užpernai.

Ko laukiame iš mūsų Naujųjų Metų? Laukiame visa to, ko nesulaukėme per pėreitus metus. O laukinių būvo daug. Kad visi lietuviai tenai Lietuvos ir čionai Amerikoje susiprąstų, pareitū į vienybę ir santarą, kad Lietuvių tautai ir valstybei užžibėtų laisvės satulutė, grįžtų teisėtumas, baigtusi priešpanda, pakiltų kultūra ir lietuvių vardas taptų mimimišs su pagarbą; toliau, kad mūsų pačių gyvenimas Amerikoje taptų vertas Naujosios Lietuvos vardo, kad budami ištikimi laisvos Amerikos vėliavai ir patydingi šios šalies piliečiai, savo viduje butume taip jau patydingi lietuviai; kad klestėtų mūsų tautinė kultūra, augtų mūsų spauda ir literatūra; bujotų draugijos, pakiltų apšvieta, prasmegtų gėdinanti mumsaino darystė, grįžtų mūsų kolonijų vienybė, draugijose ir šeimynose pakiltų santauka ir tvarka ir kad jaunoji karta nesiskirtų į nutautėjimo šuntakius, o pareitū į lietuvių visuomenę, savo jaunosios pajėgomis paremdama jos nelengvą ir atsakomąją kelionę į šviesią ir kulturingą ateitį.

Panašiais siekimais esame pradėję ir praeituosius, užpraeituosius ir visą eilę senesnių metų. Jei vis dar tebetrypiame tu savo lulesčių prieangyje ir netoli tėsėme pažengę, tad šių naujųjų metų angoje atsižiūrėkime į praeitį ir į patys save. Ar tikrai iš širdies dirbome tiems tikslams atsiekti? Ar ne dažniausiai garsiai kalbėjome, o mažai arba visai nieko neveikėme? Ar ne daugiausiai vietoje vienijančio ir buriančio žodžio ieškojome giliau žnybiančių frazių ir vietoje nusileisti sten-gėmės visuomet dvigubai atsmogti.

1928 metai prasideda ypatingai rimtose sąlygose. Jei užperėtų metų pabaiga atnešė Lietuvos valstybei pragaištingą perversmą, tai ką tik praėjusių metų pabaiga atnešė ir to perversmo pražūtingas pasekmes. **Vieni metai neteisėtos padėties Lietuvoje privėdė prie formalio išsižadėjimo mūsų amžiais siekto tikslo.** Mūsų tautos širdies — Vilniaus likimas arba išparceliuotas, arba jo atgavimas nepaprastai apsunkintas prieš visą Tautų Sąjungą. Lietuva tebedejuoja žiaurios militariskos diktatūros ir avantiuristų slogos prispausta. Nei vieš balso nei atviro šauksmo pro cenzūros ir žvalgybos gobtuvą negirdėti. Lietuva atvesta prie Golgotos surašio ta ir užčiaupta... Amerikos lietuviai lyg ta palaida Jeruzalės minia bejęgiai žiūrisi į savo senosios motinos Lietuvos kančią, vieni dejuoja gailisi, kiti keikia ir išmetinėja, kodel nepriklausoma Lietuva, jei ji tikrai yra lietuvių tautos išganytojas, nepadaro stebuklo ir nesutriuškina savo kryživatotojų. Dar kiti, selindami pasakui tų kryživatotojų jiems pataikaudami šaukia: nukryžiuk ją, laisva demokratinė Lietuva nėra mūsų tikslas.

Bet išpirkimas visuomet tik per kancias atsiekiamas. Mūsų tėvynės prisikėlimas jau aiškiai reikiiasi šiandien jau girdime galingą visus tikrus lietuvius vienijančią balsą, reikalaujantį visiems grįžti prie vienybės, nukrėsti nuo Lietuvos kuno ištisus metus ji naikinusių parauktą ir prikelti Lietuvą jos laisvos ir demokratinės tvarkos aureolėje, kurioje tik galima lietuviui piliečiui kvėpuoti, gyenti, dirbti ir kuri yra vienintelė sąlyga apginti Lietuvą nuo plėšrių kaimynų ir atgauti pasaulio simpatijas.

Mes šitą evangeliją skelbėme iš pradžių ir nuo jos nei per zinksnį nenukrypome, nežiurint kiek nakties

paukščiai ir smurto pataikunai mus purvino. Šiandien matome prie to tautos ir valstybės tikėjimo sugrįžus visą Lietuvos tautą kaip iš dešinės taip iš kairės, išskiriant tik svetimų valstybių interesų pataikunus ir apjakusių durtuvo garbintojų grupę.

Tad praeitas 1927 m. erskėčių kelias rodė, kad mes neklodyme. Šiandien mes nebė vieni, o visa didžiausia tautos dauguma. Tad dirbkime ir budėkime, kad šie nauji 1928 metai gražintų Lietuvos Tautai laisvę, ramybę, santauką, šviesą ir tiesą.

PASIDAVIMAS LENKAMS IS ANKSTO SUPLANUOTAS

Perkračius pereitų šurpių metų Lietuvos politiką, metasi į akį šie labai įtartini sugretinimai. Pirmiausia pasistengta nustoti visokių simpatijų pas 3 galingiausias valstybes — Angliją, Sov. Rusiją ir Vokietiją, nuo kurių vieninteliai per 9 metus priklausė mūsų atsparumas prieš Lenkiją. Nėgana to. Atšaukta atstovai iš Suomijos, Čekoslovakijos, Amer. Jungtinių Valstijų, Švedijos, Danijos ir iš pačios Tautų Sąjungos. Tų visų vietoje paskirtas atstovas prie popiežiaus ir atnaujinti su Rynu santykiai, kurie buvo nutraukti popiežiui atidavus Lenkams Vilniaus krašto katalikus. Pagaliau pradėtas meilingas ir demonstratyvus flirtas su Italijos fašistais ir Musoliniu, didžiausiais šiandien Prancuzijos priešais, tuo budu sukeliant dar didesnę prancuzų neprielankumą Lietuvai.

Sitai nustačius link Lietuvos visą Europą ir Ameriką įteiktas Tautų Sąjungai skundas del mažumų persekiojimo Vilniaus krašte ir lenkų ištremti iš Vilniaus krašto lietuviai veikėjai ir kunigai kaipo nebe Lietuvos piliečiai, nebėleisti į nepriklausomos Lietuvos teritoriją. Tokiu budu, pripažinus Vilniaus krašto lietuvių Lenkijos tautinė mažuma, faktinai jie tapo pripažinti Lenkijos piliečiais, ergo ir pats Vilniaus kraštas Lenkijos teritorijos dalimi.

Skundas Tautų Sąjungai paremtas T. S. pakto 11 paragrafu, kur sakoma, kad kiekvienas Tautų S-gos narys gali kreipti T. S-gos dėmesį į kiekvieną aplinkybę, kuri gali suardyti tarptautinę taiką arba gerą tautų gyvenimą, nuo kurio priklauso taika.

Rėmimas Lietuvos skundo prieš Lenkiją šituo paragrafu parodė, kad tarp Lietuvos ir Lenkijos yra taikos santykiai, kuriems gresia pavojus. Tad nuosekliai užbaigė Voldemaras Genevoje tą savo iš anksto nustatytą programą, atsakydamas "Taika" į Pilsudskio arogantišką paklausimą "kas tai yra? karas ar taika?" ir be jokių sąlygų prizadėdamas pradėti su Lenkija tiesiogines derybas del normalinių santykių pradėjimo.

Dar daugiau. Voldemaras be jokio rezervo pasirašė po Bloklando rezoliucija, kurioj kaip tik ir yra užfiksuota visa toji Lenkams atsidavimo politika:

1) karo stovis paskelbtas nėsamu, kas reikiška, kad Vilniaus krašto nebegalima vadinti okupuota Lietuvos dalimi;

2) Tarp Lietuvos ir Lenkijos yra taikos santykiai, reikiška prasidėjo tarpe tu dviejų valstybių pastovus kaimyniškas gyvenimas su abiejų suverenėmis teisėmis ir šiuo laiku kiekvienos valdomas teritorijas; laikinoji Vilniaus krašto okupacija skaitosi pabaigta.

3) Lietuvos ir Lenkijos pasienio nesusipratimai bus štiriami Tautų Sąjungos komisijos. Reikiška, ligi šiol buvusi tarp tu dviejų šalių demarkacijos linija skaitoma nebesanti ir pavirto į pastovią sieną.

4) Ištremtieji iš Vilniaus krašto lietuviai pavadinti rezolucijoje Lenkijos piliečiais, kuriems Tautų Sąjunga išreikalavo iš Lenkų teisę grįžti atgal į Lenkiją, tai yra į Vilniaus kraštą.

Tai sitaip išanksto paruošus tokia rezolucijai dirgą Voldemaras tą rezoluciją ir pasirašė visos valstybės vardu. Dar daugiau: Bloklandas pirma patiekdamas rezoluciją dar minėjo Vilniū šiais žodžiais:

"Sprendimas, kurį aš turiu minty, nieku budu negali liesti sutvarkymo įvairių klausimų, kuriais abu vyriausybes yra priešingų nuomonių ir iš kurių tuo tarpu aš paminėsiu tik klausimą teisių, kurias Lietuvos vyriausybė laiko galima pareikšti į Vilniaus teritoriją."

Tuo tarpu Voldemaro ir Zaleckio pasirašytoj rezolucijoje žodis Vilnius visai nebeminimas, o sakoma, kad:

"Šioji rezolucija nieku budu neliečia klausimų, del kurių abi valstybės yra skirtingų nuomonių."

Tai reikiška, kad šis susitarimas lygiai leidžia ir Lenkijai laikyti savo skirtingų nuomonių ir Vilniaus priklausomybę, tai yra, kad Lenkija gali tu Lietuvos tiesių į Vilniaus teritoriją nepripažinti. Reikiška, tą pastabą galima aiškinti tiek Lietuvos tiek Lenkijos naudai.

Sitokį Vilniaus pardavimą Lenkijai ruošdami valdovai pareiškė nenorį jokios koalicijos ir visą kraštą sukaustė kruvinais diktatūros retežiais. Gal dabar ir apjakusiems valdovų gynėjams pasidarys aišku, kodel Lietuvos general, štabo aficerių laikraštis "Kardas" sykiu su lenkų laikr. "Dzień Kowiński" taip apsidžiaugė taika su Lenkija...

Pastabos.

MUSU KOMUNISTAI VĖL SU SAVO FRONTU

Bando žvejoti nepolitines organizacijas

Trys "priešfašistinio fronto" komisarai A. Jan-kauskas, J. Aleksis ir trečias neįskaitomas vėl atsiuntė atsisaukima, kviečiantį Amerikos lietuvius prieš fašistinį suvažiavimą, kurį įvyksias kovą 3 d. Brooklyne, N. Y. "Laisvės" štabo pavėsyje.

Atsisaukime kviečiamos į suvažiavimą visos pašelpinės draugijos, įvairūs kluubai, chorai, darbo uni-ji lietuviški lokalai ir įvairių organizacijų kuopos Amerikoje ir net Kanadoje.

Minime apie tai tik todėl, kad skaitytojai pamatytų ir apsisaugotų. Tai yra grynai komunistų skimas, o komunistų "kova" su fašistais yra tik prisimėtimas. Komunistai su fašistais iš pačios esmės negali kovoti, nes yra abiejų lygūs kaip taktikoje jie galutiname siekyje ir tai kovoja, tai tik lenkiniųuoja, kuriems kurįs pavyks atstumti ir vienienis naudotis diktatūros ir prispaudos "gerybėmis".

Bet Amerikos lietuvių komunistai ir čia eina prieš vėją. Italijos fašistai su Sov. Rusijos komunistais jau atvirai paskelbė entente cordiale (širdinga sąjunga). Skaityk Italijos fašistų organų pareiškimą. Todėl mulindami nežinančių su savo "frontu" mūsų komunistai negražiai veidmainiauja. Kviečiamos organizacijos tai turi išlemti ir repasiduoti apžauamos.

DISKUSIJOS VILNIAUS KLAUSIMU

Susiinteresavo ir Amerikos laikraščiai.

"Boston Globe" idėjo straipsnį iš "Providence Journal", pavadinęs "A Question of Competence" ir pridėjo savo prierasą: "Kai turėsite liuso laiko, nuvieškite mažą žemelapį, rodantį relatyvę padėtį Lenkijos, Lietuvos, Latvijos, Rumunijos, Čekoslovakijos Ukrainos, Baltgudijos ir parašykite — sakysime apie 300 žodžių — Vilniaus vėliausios generacijos istorija, ir jus parodysite, kiek esate kompetetingi šalyvauti Lenkijos Lietuvos ginčė."

"Provid. Journal" rašo, kad labai daug amerikiečių yra gyvai interesuoti Lietuvos Lenkijos ginčė ir del to siulo studentams ir akademikams imti tą ginčą, kaip praktišką darbą parodymū savo politinės nuovokos.

"Sandaros" redakcija da prieš tai gavo iš vieno skaitytojo pasiulymą "dabar, kada Varšuva triumfuioja, o Kaunas, be abejo, verkia", atidaryti "Sandaros" skiltyse viešas diskusijas, kad kiekvienas išreikštų savo liusą nuomonę.

Siuomi primindama, kad net Amerikos laikraščiai randa gyvu dalyku mūsų Vilniaus reikala padaryti diskusijų objektu savo akademikų sluoksnuose. "Sandaros" redakcija skeibia tokias diskusijas atidarytomis ir kviečia visus tėvynainius laisvai reikšti savo nuomones.

JUNGTINIŲ VALSTIJŲ IR LIETUVOS ŽEMĖS UKIS

Amerikos ir Lietuvos 1927 m. Ukio užderėjimas.

Patiekė M. Stakėnas

Siaurės Amerikos res-kornų ar rugių 56 svarai pulšikos 1927 m. ukio užde- (1 pudas ir 6 svarai). 1 bu-rėjimas buvo gana gausus šelis kviečių 60 svarų, mie-bei geras. Pagal Valstybės žių 48 svarai, žirnių 60 svā-Agrikultūros sekretoriaus rū, avių 32 svarai, bulvių pranešimo visas užderėj-60 svarų, o obuolių 26 sva-mnas apskaitoma yra vertės rai. Praeitą metų buvo užse-rikoje mieruoja javus ir ki ta 355,826,645 akrai (2.47 tokius vaisius bušeliais. arba du ir pusė akro 1 hek-1 bušelis yra 32 kvortos bei taras). Praeitū metų užde-4 peikai. Svarumu 1 bušelis rėjimo sutraukia:

	bušelių	Vertė doleriais
Kornų	2,786,288,000	2,014,725,000
Ziem. kviečių	552,384,000	645,901,000
Vas. kviečių	318,307,000	329,603,000
Viso kviečių	871,691,000	974,694,000
Avių	1,195,006,000	537,276,000
Miežių	265,577,000	180,127,000
Dirstų	58,572,000	49,945,000
Grikų	16,182,000	13,518,000
Sėmenų	26,583,000	49,373,000
Ryžių	40,231,000	37,728,000
Gr. sorų	137,608,000	84,802,000
Bovelnos	12,789,000	7,253,599,000
Bovelgrudžių	5,678,000	208,972,000
Šieno	123,512,000	1,320,524,000
Dobilgrudžių	1,738,000	26,490,000
Šabalbonų	16,372,000	48,732,000
Šabalbonų (Say)	8,163,000	13,822,000
Ziemriešutų	866,822,000	35,193,000
Karvžirnių	5,834,000	10,007,000
W. bulvių	402,140,000	387,870,000
Sv. bulvių	93,928,000	77,520,000
Tabakos	1,237,882,000	266,356,000
Čukrinių burokų	7,733,000	60,198,000
Burokų sukenita	1,428,000	6,583,000
Syrapo	21,425,000	17,520,000
Sorg. Syrapo	31,876,000	27,292,000
Vantkornų	35,679	3,890,000
Obuolių	123,455,000	171,078,000
Slyvų	47,463,000	50,494,000
Gruščių	18,072,000	23,902,000
Grepsų	2,464,000	67,677,000
Vienčių	6,300,000	100,620,000
Grepsų (Fla.)	6,300,000	16,695,000
Lemino	6,400,000	17,600,000
Spalgenų (uogu)	496,000	6,088,000
Asparago	7,874	12,559,000
Pupų	122,300	14,490,000
Kopustų	1,162,600	18,382,000
Kantalupų	15,272,000	18,611,000
Morkų	8,002,000	3,688,000
Ziedkopuscijų	4,229,000	4,596,000
Celerių	4,407,000	10,384,000
Saldzių kornų	395,000	4,800,000
Acturku	8,366,000	9,507,000
Kiaušinžolės	796,000	692,000
Batvinių	17,652,000	18,004,000
Svogonų	22,576,000	17,547,000
Žalžirnių	236,000	18,620,000
Pipirų	3,502,000	3,529,000
Ankst. bulvių	40,359,000	57,000,000
Špinaku	141,000	7,982,000
Zemuogių	342,284,000	49,885,000
Rulviu	1,621,500	44,155,000
Arbužu	52,220,000	10,061,000

Link Lietuvos užderė- pie 25 tukstančių tonu. mo. Lietuvos 1927 m. der- sėmenai Lietuvoje yra di- nius yra vidutinis. Rugių deis derlius turfas. Jie derlius sakoma buvo apie kas meta atneša dideli 540,000 tonų arba 17,800, skaičių litų. 1923 m. sėme-000 bušelių. Viso vertės 910 tonų, už 13,047,300 litu. doleriais bus apie 18 mili- 1924 m. eksportuota sėme- jonų dolerių. Rugių buvo galmu užsienin eksportuo- nų, 18,637 tonų už 16,292, u apie 2-3 tukstan. tonų. 200 litų. 1925-26 m. sėme- nų eksportuota kas meta Kviečių derlius buvo apie 120 tukst. tonų bei apie 4 milijonus buš. Vertės apie 1927 m. užderėjo apie 50 milijonų bušelių.

Ant kiek užderėjo darž- vės ir sodų vaisiai sunku pasakyti. Mat Lietuvoje ā- sportui teko 5-8 tukst. tonų. Žirnių derlius buvo a- pie 60 tuksta. tonų. Eks- suskaitoma. Yra žinoma, portui teko 8-10 tukst. tonų. Avių derlius apie 250, 000 tonų. Avių derlius 000 tonų. Avių derlius ir tt. viskas gerai užderė- praieitū metų buvo prastas ir eksportui nieko neteko. Sėmenų derlius buvo a- pie 40 tukst. tonų. Linų pluošto bus apie 39 tukst. Link Lietuvos daržovių, sodų, vaisių, obuolių, sly- tekų apie 21 tukst. tonų, vų, grūščių reikia statisti- Linų pluošto eksportui a- kos.

Apžvalga.

"KARDO" IR "DZIEN KOWIENSKI" DŽIAUGSMAS

Ar tai Lietuvos karininkų balsas?

Lietuvos karininkų laikraštis, leidžiamas pačių general. štabo aficerių, "Kardas" Nr. 34 idėjo...

Valandos rimtumas, priimtų T. S-gos pasiūlymų reikšmė ir autoritetas liepia mums iškilmingai nutarimus priimti su didele garbe ir rimtumu.

Gana apie kovas ir kančias, kurias mes kentėjome išstisus septynerius metus, gana gana apie pagiežą ir senas sąskaitas: taikos atdui praskambėjus galima daug dovanoti, nors ir ilgai dar jas vainėsime, nepamiršim, amžiams gerai pamokyti.

Siandien tegali būti kalba apie taiką, Vilniaus mes siandien dar nelaimėjome, bet ir nepraradome rytojui. — mokėsime gyventi ir dirbti, turėsim ir Vilnių.

Kauno lenkų laikraštis "Dzien Kowieniski" savo vedamąjį taip pat užvardino "Pokoj" (Taika), kur rašo: "visas pasaulis lengvai atsikvėpęs, sveikina įvykusį įtemptos padėties galą."

Kaip matome tonas kaip lenkų organo, taip Lietuvos štabo aficerių visai vienodas, tiksliai lenkų kiek šaltesnis, o Lietuvos karininkų tonas pilnas nesuvaldomo džiaugsmo del senai, matyt, lauktų švajo-nių išsipildymo.

Ar šandien nors vienas tikras lietuvis rasis, kurs pasakys, kad Voldemaro nusilenkimus Pilsudskui ir priedavus galima priimt su didele garbe ir rimtumu? Ar Lietuvos karininkas, kol nėra ataisyta Lietuva ir kruvinoji skriauda ir lenkai laiko pagrobę mūsų sostinę, gali pasakyti, kad gana gana apie pagiežą ir senas sąskaitas ir kad galima daug dovanoti! Ir abel-nai, tai karininkų tonas

šitai pasakyti, kad karo šmėkla pašalinta kad laimėjome daug, daugiau negu tikėjomės, negu galima buvo laimėti...

Toku tonu galėjo kalbėti tik bailsys, arba Lietuvos nedraugas. Kadangi tas balsas kilo iš Lietuvos general. štabo, tad mus rimtai turi rūpinti, jog Lietuvos gener. štabe tikrai sėdi žmonių, kuriems ne Lietuvos garbė ir teisė rūpi, o Lenkijos laimėjimas...

KODEL TAIP?

Marijonai teisinasi, kodėl jie taip džiugavę del gruodžio 17 d. perversmo ir kodel taip dabar palikę nepatenkinti. Dar sykį permalę savo nudėvėtą šablona, kaip rinkimus laimėję kairieji buvę paneigę teisėtumą (?), laužę konstituciją (?), apleidę kraštą bolsėvikais ir vedę valstybę prie liepto galo, je teisinasi, del šio džiaugsmo iš perversmo, nes girdi, po perversmo vyriausyb. buvę susitekę visų tautiškų ir valstybiškų partijų žmonės (tautin. ir krikščionys) ir eita teisėtumo keliais bei pldyta konstitucijos dėsniai. Bet tautininkai išvaikę iš valdžios kitas partijas, sulaužę konstituciją, pradėję eiti neteisėtus kelius. Nuo tada tai ir Amerikos klerikalai paleidę bliauti...

Ar galima su tokiais rimtai kalbėti, kuomet jie patys savo mąstymo aparato nevaldo. Juk krikščionys su savo plejada įėję Smet. tautininkų valdžion savo programos sakėsi nestatą, o tik priitaria tautininkų pradėtai smurto programai. Tautininkai, krikščionis išguję, nieko daugiau nebeapkaitė, o tik tęsė toliau gruodžio 17 pradėtą smurto ir neteisėtumo programą. Juk konstitucija buvo sulaužyta gruodžio 17 d. ir jos po to niekas nebeatitaisė. Tai koks buvo ir kada įvyko tas ant-ras konstitucijos sulaužymas? Pasikeitė tik tiek, kad konstituciją sulaužė ir išengė i neteisėtumo kelia krikščionys ir tautininkai ranka i ranką ir tik kada mauraš savo atliko — kada krikščionių talka buvo nebereikalinga, i tai Smet. tautininkai pasibandė toliau vieni tuo sulaužytu keliu dardėti. Ko klerikalams bliauti? Čia jie per daug aiškiai pasisako, kad ne del neteisėtumo ir konstitucijos laužymo jie babilia, o tik delto, kad Smet-nos tautininkai nebeapprašo klerikalų talkon tuo neteisėtu ir sulaužytu keliu eiti.

Incidentams pašalinti nu-matyta kontrolė, be to nu-matyti derėjimai klausimui išaiškinti del santykių už-mezgimo.

Aprašęs, kaip aviacijos leitenantai su brauningais buvo užklupę kun. Krupa-vičių ir Mikšį ir nudejavę del karininkų pražūtingo įsipolitkavimo toliau jis sako:

Tačiau ne visi karininkai yra toki. Jų tarpe yra žmonių, kurie su širdgela žiuri i karininkų įsipolitkavimą. Laikraščiuose buvo minima, kad pulkininkas Petraitis, ant kurio pečių išėjo taip gražiai pravesta 17 gruodžio revoliucija, sako, esąs per daug susieriz-nęs ir jam duota atostogu. Ištikro pulkin. Petraitis yra išvežtas ir saugojamas, kiti karininkai, kaip Šum-skis, Katkus suareštuoti, o dar kiti atleidžiami nuo vietu už tai, kad prašė p. Prezidento sustabdyti vyriausybės suvaliavimą ir vidaus pilietinį karą. Labiausia smarkauja ir varo kruvina keršta tai Mustei-kis ir Daukantas su grupė-jaunu karininku, kurie megsta kalbėt kariuomenės vardu.

Gale pakosi: Pasirašyti pavarde — bausi kruvinos Voldemaro diktatūros, nors del padarotinių faktų tikimo-vo ir tikrinimo reiktų tat daryti.

OFICIALUS PRANEŠIMAS APIE SUSITARIMĄ SU LENKAIS

Geneva (Elta 11. 12). Specialus Eltos korespon-dentas praneša, kad šešta-dieny, 11 val. vak. Tautų Sąjungos Taryba, baigda ma bylą su Lenkija, priė-mė nutarimą, kurio Turinys toks:

Lenkų puolimo pavojus pašalintas, bandų organiza-cijos uždraustos, karo sto-vis pripažintas neesamu, lenkai iškilmingai pripa-žinta Lietuvos neliečiamy-bė, Vilniaus klausimas pripažintas atviru, ištremtie-i iš Vilniaus gražinami atgal i Vilniaus kraštą, mokyklų uždarymą i Lie-tuvių persekiojimą pavesta ištirti trijų komisijai.

Incidentams pašalinti nu-matyta kontrolė, be to nu-matyti derėjimai klausimui išaiškinti del santykių už-mezgimo.

I GOLGOTA

"Liet. Zin." gruod. 12 d. vedamajame įvertindamos Voldemaro susitarimą su lenkais rašo:

"Vis tiek, kokia būtų sprendimo redakcija, to sprendimo esminė dalis yra ir pasiūkš santykių su Lenkija atnaujinimas, ne-atgavus Vilniaus. Tai yra realus faktas, kurio reikš-mės jokie iškilmingi Len-kijos pareiškimai atsverti negali.

Mes patys esam didžiausi taikos šalininkai. Ir niekas gal but taip netrosko taikingo mūsų bylos su lenkais išsprendimo, kaip mes. Tačiau mes, kaip ir visa mūsų tauta, aiškiai suprąntame, kad susitaiky-mas su lenkais be Vilniaus yra Golgota mūsų nepri-klausomybei.

Čia Lenkija gali ir kaž kaip iškilmingai tvirtinti, kad ji nesikėsins prieš mūsų nepriklausomybę ir teri-torialinę neliečiamybę. Ap-supti iš dviejų pusų didė-lės Lenkijos, mes prie da-bartinės jos ekspansijos vargiai pajėgsime atsipir-ti.

Juk ne kuriam kitam tikslui Pilsudskis buvo iš-galvojęs ir Želigovskio smurta. Vilniaus pagrobj-mas Lenkijos imperialistų planuose yra tik kelias prie

nepriklusomos Lietuvos likvidavimo, Tai yra dalis tos programos, kurią yra užsibrėžęs Pilsudskis ir kuri siekia išplėsti Lenkijos sienas "od morža do mor-ža".

Gruodžio 10 d. aktas nėra todėl taikos aktas. Panaikindamas tarp Lietuvos ir Lenkijos demarkacijos liniją, jis stumia priešus i atvirą kovą. Tegul ta kova pereis dabar i kitą dirva. Bet kas gali užtikrinti, kad del daugybės neišvyn-gintu saskaitu varu už-megsti santykiai vėl nenu-truks? O juk jeigu mes visur nusileisime, tai busi-me labai greitai inkor-poruoti i Lenkiją.

LIETUVA NEI NEZIN-
JO

Kad turi kita "karalių" Pranešama, kad Berlyne dabar lankosi su finansinė-mis meklorystėmis Don Luis, Burbonų kunigaikš-tis, Ispanijos karaliaus Alfonso pusbrolis, "N-nos" papildo:

Minėtas Don Luis, Burbonų kunigaikštis, yra iš-tremtas iš Ispanijos. Lenkijos diktatorius, maršalas Juozas Pilsudskis, su kurio Don Luis vedė per-trakcijas, planavo padaryti jį Lietuvos karalium, ir del to pernai tasai Burbonas buvo atplaukę i New Yorką ieškotis galimai Lietu-vos monarchijai rėmėju. Tačiau per savo vizitą A-merikai Don Luis įsitikino, kad monarchijū dienos tiek Lietuvoje tiek kituose kra-štuose jau praėjo, ir tada jis prisiblakė prie vienos a-merikiečių finansinės fir-mos kaip jos agentas.

DIDELĖ APATIJA
LIETUVOJ

"L. Z." gruodžio 10 d. vedamajame primena, ko-kiau susirupinimu sekė vi-suomenė pirmesnius ban-dymus sutaikyti Lietuvą su Lenkija ligi neatgavus Vil-niaus, kaip visos lietuvių tautos sujudimu ir protesta-us buvo atmetas Hyman-so projektas, pasmerktos Kopenhagos ir Lugano de-rybos ir bažnytinės pro-vincijos su popiežiu suda-lymas. Lietuvos visuome-nė, jos visi Seimai ir vy-riausybės rodė didžiausio atsparumo prieš visokius pasikesinimus apeiti Vil-niaus klausimą. Dabar gi... "visame krašte viešpa-tauja (cenzūros iškąsta) tyta. Nei mitingų nei de-monstracijų, nei net pas-kaity padėčiai išaiškinti. Apatija pasiekė tokių ribų, kad nesidomina net žinio-mis apie mūsų bylos eigą Zenevoje. Paskutinių dienų laikraščiai net mažiau perkami.

Amerikonų Paskola
Italijai

Grupė Amerikos ir Ang-lijos bankininkų, kaip New Yorko Federal Re-serve Bank, Anglijos Ban-kas ir grupė Anglų ame-rikonų bankininkų, Rot-sildas ir kt. paskolina Ita-lijai 125 milijonus dolerių ir Italja ant tos paskolos nuų gruodžio 22 d. įvedė aukso valiutą vertės \$1.00 lygu 19 lirų.

Kalėdų "prezentas"

Chodkevičius, kuris pas mus buvo pasiskelbęs kaip Katkus, apie tris mėnesius viešėjo Hartforde pas savo žmoną ir taipgi buvo nu-vykęs i Bostoną ir Worces-terį. Paltanavičius net jo kalbą idėjo i savo laikra-štį kalėdiniam numeryje.

Matomai, Katkus para-gavęs Amerikos laisvės ne-iskentę tų sunkenybių, kurias kenčir Lietuvos liau-dis ir jo žygio pasekmė—nemalonus "prezentas" nuo "tautos vado", kurį jis čia pas mus buvodamas (taip gyry ir už jį "kariavo" prakaituodamas ir net a-šaras liedamas.

M. PETRAUSKO "BIRU-
TĖ" JAU SPAUDOJE

M. Petrauskas ir dr. J. Vitkus, kaip leidėjas "Birutės" rupinasi, kad "Birutė" būtų išleista gražiai. "Birutė" jau veik viską tur-i sutvarkytą spausdinti i korektuota autoriaus. "Birutė" bus idėti vardai ir tų žmonių, kurie davė savo skatikus tam veikalui spausdinti. Paties auto-riaus telpa dvi fotografijos, — viena kaipo mokinio Petrapilio konservatorijos, traukta 1903 m., antra,—baigus konservatorija. kuomet rašė "Birutė". 1906 m., ir viena fotografija auto-riaus ir leidėjo kartu.

"Birutės" prenumerata u. vasario 1 d. 2 dol. už knygą, o po to Los dukart tiek.

Adresas: Mikas Petrauskas 23—24th St. Detroit, Mich

Simfonija Anykščių šilelis
ir Opera Gulbė

Teko iš tikrų šaltinių nu-girsti, kad mūsų kompoz. Mikas Petrauskas turi po ranka ir pradėjo darbą su-komponuoti simfoniją iš Baranauko poemos Anykščių šilelio ir savo veikalo Gulbė. Baigęs operos Biru-tės spaudinimą kompozito-rus drutai imsis atlikti mi-nėtus du didelius veikalus.

MUSOLINI SUSIRUPI-
NES EUROPOS KAIRE-
JIMU

Nesenai kalbėdamas fa-šistų taryboj, Musolini pareiškė didelio susirupinimo del regimo Europos visuomenės kairėjimo. Pasak Musolini, ateinančiais 1928 m. kaimiškus Prancuzijoje ir Anglijoj laimėsią kairie-ji. Tas pats laukia ir Vo-kietija. Del to, girdi, fašiz-mą laukia rimtas pavojus. Prieš tai pavojų Musolini kvietė savo juodmarškinius suglausti eiles.

Nesutikimai tarp karininkų
ir šaulių

Kauno žiniomis tarpe karininkų ir šaulių sąjun-gos pasireiškė rimtu skir-tumų pažiūrose i Voldemaro nusileidimą Lenkams. Šaulių Sąjunga kaltinanti Voldemara, o kariškoji va-dovybė esanti patenkinta.

Aleksander Slowik VAISTINE Mes priengiamo vaistus at-sarciai su aukštu patyrimu 7441 W. WARE AVE. DETROIT, MICH.

Senelio savizudystė
VENTA.

Gruodžio 8 d. 11 val. ryto, einant latvių keleivių traukiniui Nr. 16, iš stoties Lušės i stotį Ute-ną, ties Ventos stoties sina-

Lietuvos žinios

KUR GLUDI TALENTAI

VELIUONA, Kauno aps. Veliuoniečiai, i prasilavinę vyrukai, lapkričio mėn. 26 d. suruošė vakarą. Vaidino A. Gasparo Veličkos vieno veiksmo komediją "Tuščios Svajonės," iš šių dienų aristokratų smukimo. Veika-liukas gana įdomiai supin-tas ir šarzuotas. Patsai autorius vaidino seno tarno rolę, o jo brolis Kazys dvarininko, pasenusio kavale-riaus. Po to buvo improvi-zuota jų pačių kombinuoti dalykėliai, kurie publiką ir-gi be gaio juokino.

Reikia pasakyti, kad Gasparo asmenų gludi ta-lentas, kuris, jeigu bus ke-no pastebėtas, kam šitais dalykais reiktų susirupini-ti ir neleis žuti, gali išaug-ti i aukštą talenta. Kazys irgi atliko savo rolę neblo-giai už Maksa Lindert.

Kauno susitarimą sutiko

"Liet. Kel." iš gr. 12 d. praneša, kad Kauno gy-ventojai, zinodami, kad Vil-niaus klausimas bus rša-nas subatos naktį, susirin-kę dideliais buriais ties laikraščiu redakcijoms laukė iki 12 val. nakties naujaušų žinių.

Po 12 val. nakties dienra-ščių redakcijos išleido nau-jausias žinias per ypatis-kus lapelius.

Sekmadienio Kauno laik-raščiai darą visokius išva-džijimus del Lietuvos Lenkijos ginčo išspren-di-mo. Valdžiai palankus laik-raščiai skaita išrišimą lai-mėjimu (!), priešingų nu-sistatymo laikraščiai pa-brėžia, kad šį Tautų Są-jungos nutarimą negalima laikyti laimėjimu.

Susitarė vartoti vardu. Tas pats "L. K." rašo, kad Lietuvos ir Lenkijos atstovai pareiškė, kad jie šį nutarimą priima jų val-stybiu vardu. Po posėdžio Pilsudskis padavė ranką Voldemarui...

Neatitikimai tarp karininkų
ir šaulių

Kauno žiniomis tarpe karininkų ir šaulių sąjun-gos pasireiškė rimtu skir-tumų pažiūrose i Voldemaro nusileidimą Lenkams. Šaulių Sąjunga kaltinanti Voldemara, o kariškoji va-dovybė esanti patenkinta.

Aleksander Slowik VAISTINE Mes priengiamo vaistus at-sarciai su aukštu patyrimu 7441 W. WARE AVE. DETROIT, MICH.

Senelio savizudystė
VENTA.

Gruodžio 8 d. 11 val. ryto, einant latvių keleivių traukiniui Nr. 16, iš stoties Lušės i stotį Ute-ną, ties Ventos stoties sina-

poru šoko po traukiniu kaž koks nepažįstamas se-nelis. Traukinys sustojo, bet jau buvo per vėlu. Se-nelis jau rastas suvažinė-tas: traukinio teikičiai jį per pus perpiovė. Prie sina-poro dročiū rasta pastaty-ta lazda ir padėta 30 cen-tų pinigų. Jokių dokumen-tų pas jį nerasta ir nesuži-nota, iš kur ir kas jis toks buvo. Spėjama, kad sene-lis nusizudė iš skurdo.

Piemuo kirviu nukirto moterį

Gruodžio mėn. 2 d. Kriu-kų val. Lieporų — Braži-o dvaro naujakurio Ringai-los namuose, įvyko ši baisi tragedija.

Kriukų policininkas, vyk-damas i mišką medžioti, nutarė pasidėti viršutinį apsiaustą pas pil. Ringai-lą, gyv. pamiškėj. Priejęs prie grėčios durų, policininkas išgirdo mažo kudikio didelį riksmą. Įėjęs vidun, jis pamatė bausį vaizdą: gulėjo nukirsta kirviu mo-teris ir ant jos rankų rė-kia n. a. užtis, kelių mėnesių kudikis. Policininkas sku-botai sugrįžo i Kriukus ir telefonu padavė žinią Jo-niškio Žeimelio ir kitoms aplinkinėms policijoms. Tą pačią dieną Žeimelis tapo sulaukytas įtarimas 19 m. Šipavičius, kuris pernai tarnavo pas Ringailą už piemeni. Ji vėliau tardomas prisipažino esąs padaręs žmogžudystę iš keršto: bu-tent — už tai, kad buvo kaž kokie kivirčiai su Rin-gaila dėlai išmokėjimo at-gos. Ringailienė buvo 30 m. moteris.

GERIAUSIA DIRVI

PAVOJUS! Pasirodžius pirmiems ženklams persisaldymo, krutėje, patrinkite virkiai DR. RICHTERIO Inka-o Rusies PAIN-EXPELLERIU Vaislybinis kremas S. V. Pat. Biure. Persitirinkite, kad Jn karę vaisybenklis butų ant pakelio. 35c ir 70c vaistinėse, arba rašykite tiesiai i laboratoriją. F. AD. RICHTER & CO., Berry & So. Sts., Brooklyn, N. Y.

MIKADO

Have Your Scribbles Analyzed The Yellow Pencil With The Red Band

Louise Rice, world famous graphologist, can positively read your talents, virtues and faults in the drawings, words and what notes that you scribble when "lost in thought". Send your "scribbles" or signature for analysis. Enclose the picture of the Mikado brand, cut from a box of Mikado pencils, and ten cents. Address Louise Rice, care of LAGLE PENCIL CO., NEW YORK CITY

Kalendoriai Gatavi

SPAUSDINU ĮVAIRIUS KALENDORIUS Jau turiu naujų lietuviškų kalendorių del 1928 m. Todel kviediu biznieriuis ir šlap agentus užsisakyti iš kalno. Agentams duodu gerą nuosimtį, kurie apsimtų liuosame laike pardavinėti sav. kolonijose tarpe lietuvių. Taipgi kurie norėtų pasūsti kalendoriu-savo giminėms Lietuvon, 1 kalendorius 25c., 5 už doleri. Reika-laudami kalendorių siųskite ir pinigų money order arba pašto ženkliais šiuo adresu: V. GILEVIČIUS 37 Hartford Ave. New Britain, Conn. Tel. 3973.

Ivairios žinios apie
Ivairius Parengimus

WORCESTERIO LIETUVIU VEIKIMAS

Rašo "Sandaros"
Korespondentai

EXTRA SUSIRINKIMAS!

Liet. Atstatymo Bvės susirinkimas įvyks sausio ketverge "Ausrelės" kambaryuose 8 val. vakaro. Vi-

HARTFORD, CONN.

Iš Lietuvių Klubo Susirinkimo

Gruodžio 25 d. įvyko metinis susirinkimas Lietuvių Piliečių Klubo. Susirinkimas buvo skaitlingas ir gražus. Išrinkta nauja valdyba 1928 metams: pirmininku — Petras Labanauskas, geras ir žymus tautietis, Sandaros kuopos narys. Į vice-pirmininkus — Juozas Grigaitis taipgi išmintingas asmuo. Į sekretorius — senieji — Jasmontas ir A. Stankus; į išdininkus — senasis Mašiotas. Organu palikta "Am. Lietuvis" ir korespondentu išrinkta J. Sekys. Visa Klubo valdyba 1928 m. susidės iš visų gerų narių, taigi reikia tikėtis, kad del Klubo gerovės ji galės daugiau pasidarbuoti.

Tėvai, prižiūrėkite vaikus!

Gr. 28 d. 10 val. ryte upely Park prigėrė Miko Vaičaičio 5 metų vaikas Antaniukas. Mat liuosai paleistas iš namų nubėgo ant ledo ir įlūžo. Kiti ten buvę vaikiukai pradėjo rėkti ir šaly einantis laikanešys išgirdo ir mėgino bristi-laužtis į vandenį, kad išgelbėjus, bet vaikiukas nuskeno ir ėmė visą pusdienį pakol ju kuną surado. Keturi metai atgal minimų tėvų kitas sunus, tada 5 metų amžiaus, buvo užmuštas gatvekario prie Broad gatvės teatro.

Jonas Katkus rašo iš Lietuvos

P. Chodkevičienė gavo nuo savo vyro, leit. Katkaus laiška, kuriame praneša, kad tikrai paliuosuosias iš kariuomenės, bet priežasčių laiške nemina, tik pažymi, kad dar iki šiol nežinau delko jis atleistas atsargon.

B. Vedeikis.

KENOSHA, WIS.

Visko po biskį

SLA. 212 kp. atsibuvusiam susirinkime gruodžio 4 d. į Pildomąją Tarybą nominuoti sekanti: Prezidentas S. Gegužis, vice-prezidentas V. Kamarauskas, Sekretorius P. Jurgeliutė, Izdininkas T. Paukštis, Izdo Globėjai: J. Ambraziejus ir M. A. Raginskas, daktaras kvotėjas Dr. E. G. Klimas. Gruodžio 17 d. ALP. Klubas turėjo surengę sužiukienos vakariene Schlitz svet. Žmonių buvo mažai. Gruodžio 18 d. German American svetainėje, SLA. 212 kp. Dailės Ratelis statė didelį istorišką veikalą Marija Magdalietė. Perstatymas pavyko gerai, aktorai atliko visi gerai savo užduotis. Marijos Magdalietės rolę lošė T. Pabarškienė, reikia pasakyti, kad T. Pabarškienė tai eilinė lošikė, bet tikra artistė. Žmonių buvo pilna svetainė viršum 400.

Sargas.

si šerinkai butinai ateikite, turime susitarti del tolimesnės mūsų šerų padėties. **Kviečia šerinkų burelis.**

Vaizbos Butas gruodžio 29 d. turėjo susirinkimą Dr. Landžiaus raštiniėje. Nutarta surengti sausio 25 d. vakariene Bancroft hotely, kur pakviesti miesto majora, F. J. Bagočiū, /anagaitį, Babravičiū, plę Mitrikaite, Staškiute ir laug kt. Grieš J. Dirvelio orkestras. Ruošiamą didelę programa ir renkami garšiniai. Gražu, kad mūsų Vaizb. B. pradeda sparčiai veikti.

ABDARYBĖS DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS.

Worcesterį jau keletas metų yra susitvėrus Labdarybės Draugija. Budavo pirma tik vardas buvo labdarybės, bo ją rėmė tik keletas darbščių moterėlių, o gudresnės tai budavo iš Labdarybės izdo sau randas užsimoka, o kaip kas budavo paklausia, kur din-ro tiek ir tiek pinigų, tai visados budavo atsakymas: negalima žinoti, tai šventas darbas ir baigtas kriukis. O kaip klebonas Jakaitis išvažiavo Lietuvon tai su laukēm gerbiamo klebono kunigo Vasio, kuris budavo visų mylimas ir darbavosi su lietuviais ir išrupino čarterį vardu Worcesterio Lietuv. Labdaringai Draugijai ir sukviētė visas draugijas prisidėti. Žinoma, visos ir prisidėjo ir pradėjo dirbti labdarybės darba. Tik per 6 mėnesius surinko 37 šimtus dol. Taigi 19 gruodžio atsibuvo susirinkimas po bažnyčia. Susėjo visų Draugysčių atstovai ir pavieniai nariai. Prasideda mitingas, kur buvęs nebuves ateina ir klebonas, o per kitas duris kokia 80 senmergių ir bobelkų, kurias vietiniai parapijonys vadina šeškais bo po teisybės ir pasmirdo visa svetainė. Visi ramūs pradėjo mitingą, viskas tvarkoje, ėjo ale klebonas strukt ant kojų ir išsižioja: Jus laisvamaniai ir kiti bedieviai ir cicilikai, jus norit permainyti konstitucija, jus norit pirkti namą prieglaudai, o sakot jus nerašysit Bišopui, jus to nieko nepadarysite, aš turiu buti bosas ant pinigų, o Bišopas ant visos nuosavybės, jus bijot man pavesti pinigus, ar aš koks vagis ar šelmis, ar kada nors pavogiau parapijos pinigus, tai ir dabar aš turiu bosauti ant jusų pinigų. O nariai atsakė, jeigu nemislijat, tai ko gi jus taip norit jų pasisavinti, tai kai

pradės šeškai staugti, kad net salė pasmirdo, bo jis jau buvo iš anksto jas užsikvietęs, kad keltų trukšmą. Tai cypė, staugė, kaip varnų burys, neduoda nė vienam balso, ir vėl kalba klebonas. Visi tyli, o jis ir vėl: Ko jus čia laisvamaneliai ir jus atbukę katalikai ir kitais bjauriais žodžiais. Pirmininkas nori sustabdyti, jau negalima. Klebonas šaukia: turi buti pavesti pinigai man, tai bus tvarka. Komitetas ir valdyba priešinasi, šeškai trypia ir staugia.

Pirmininkas uždaro mitingą, pokšt į stalą. Rengėsi visi namo, o sekretorius ima nuo sienos čarterį įdėti į baksa, paprastai kaip visada. Kasierius lapt lapt už čarterio ir atbėga Momkus ir Cvirka atimti čarterį. Sekretoriai abudu neduoti, jau čarterio stiklai pokšt trokšt. Momkus per galvą sekretoriui. Klebonas į mane: bėg padėsi atimti čarterį nuo bedievių ir paduok man, aš jam: eik tamsa pats, tai žinosi ką reiškia grobimas čarterio. Tamsta sukurei ugnį, tai gerk ir dumus. Tamsta tik trokšti pinigų, o čarteryje jų nėra, pinigai banke. Tuom tarpu Momkus sulaužo rėmus ir stiklus. Čarterį, jau žiuriu, koks asilo galva padavė klebonui. Bobos: O Jezau, Jezau, klebonėli, policija! Kas greičiau, visos bėga lauk, o klebonas: moterėlės užtarėjos, sugrįžkit, čarterį jau turiu! Tai tau ir Kristaus ipėdinis. Mat po Lietuvą besitrunkant kišeniai pratuštėjo.

Naujas dainininkas

Worcester Daily Telegraph praneša, kad buvęs Worcesterį Aušros Vartų bažnyčios vargonininkas, Ralph Vincentas Juška, dabar Curtis Muzikos instituto studentas, pradeda savo karjerą, kaip dainininkas solistas su Broktono Simfonija koncerta, kurį ruo-

Sharin FLORIST
10 Portland St. Worcester, Mass.
OPPOSITE BANCROFT HOTEL
TELEPHONE PARK 4104

AR ZINOTE —
Kad aš atidariusi **ČEVRŪKŲ TAIŠYMO** vietą ir aš užtikrinu savo darbą nes turiu ilgų metų patyrimą. Mano vieta randa senoj Dirvelio vietoj, ant **FELIKSAS ANDRELIUNAS** 86 WARD S. WORCESTER, MASS.

Tel. Maple 1138-M
F. J. McGRAIL
Visokių rūšių elektros įrengimai namams, dirbtuvėms ir krautuvėms
71 MAIN STREET WORCESTER, MASS.

National Bottling Company

Savininkas **P. Lozoraitis.**

Visokios rūšies toniko išdirbystė

164 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS
Phone Park 5452

šia Worcesterio miestas sausio 8 d.

Ješko divorso

Worcesterį ieško atsiskyrimo Izabėlė Karalienė su Antanu Karaliu ir Agota Lukšienė su Vaclovu Lukšiu. Atsiskyrimo (divorso) bylas veda advokatas Baublys.

PARSIDUODA PATENTAS!!! Turiu patentą ant kombinacijos gražaus biuro ir rašomojo stalo; labai greitai permainoma iš stalo į biurą ir iš biuro į rašomą stalą, labai naudingas išmislas. Paroduoti patentą arba reikalauju 3 ar 4 vyrų kurie žino apie biurų darbą ir turėtų kiek kapitalo ir dirbti iš vieno, ši išmisla pastatyti ant marketo. Atsišaukite pas **Motiejų Žosta, 35½ Lafayette st. Worcester, Mass.** 2

GERIAUSIA DIRETI SANDAROSE

TENEMENTAS ANT RENDOS

Šešių kambarių su visais įtaisymais ir patogumais su stymu, šiluma-Randa labai žema. Kreipkitės: **Antanas Kalakauskas, 3 Winthrop St. Worcester, Mass.** 2

Freeman Model Bakery

INCORPORATED

Mese kepame gerą duoną, keikus, pajus ir kitokius kepyklos užsakymus padarome
Užiek ir persitikrink (50-52)
75 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS.

VYRAI, MOTERIS, MERGINOS TĖMYKIT!

Kodel jus mokat dides kainas už plaukų kirpimą ir liekat neužganedintas, kad nenukerpa kaip norėt? Ateikite pas mane, nusikirpkit syki, o aš užtikrinu, kad džiangsintės. Naujausios mados plaukų kirpimas vyrams ir moterims 35c. Vaikams 25c. (išskiriant subatas) (50-54)
D. MAZEIKA
26 Ward st. Worcester, Mass.

A. Šoblinskas

Prieš šventes mes užlaikome geriausius taurus šventėms. Mėsa kuošvariausia, kumpiai, dešros, vaisiai riešutai ir kiti Tamstai rekalingi daiktai.
Atmink! (50-51)

A. ŠOBLINSKAS

332 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS.
Tel. P 5356

IDEAL FURNITURE CO.

Fornišiai, karpetai ir namų ruošos reikmenos. Visokių rūšių pečių pataisymai.
76 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS.
Tel. Park 957
Krukowski & Wansavczas, Savininkai

KLASON PHOTO STUDIO

24 MILLBURY STREET WORCESTER, MASS.
Jei nori gerą paveikslą nustraukti, tai eik pas Klason, kurie turi gerą praktiką ant paveikslų traukimo ir visų bušje patenkinti.

National Ice Cream Co.

Darydami kokius parengimus reikalaukite mūsų Ice Creamo ir toniko. Visiems suteiksiu tinkamą patarnavimą.

P. A. DĖDYNAS
96 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS.
Telefonas: Park 7984

Telefonas Park 5873

Dr. J. C. Landžius

(SEYMOUR)
Lietuvius gydytojas ir Chirurgas
Ofiso valandos: 13 ryto — 9-10 Po pietų — 2-4 vakara — 7-9
35 TRUMBULL ST., Worcester, Mass.

Joseph J. Dirsa

Teikiu patarnavimą laidotuvių ir išrendavoju automobilius vestuvėms ir kitokiems pavilžinėjimam.
13 ELLSWORTH ST. Worcester, Mass.
Tel. Cedar 4963.

Tel. Park 4019

W. N. ESTABROOK

Žinomas Worcesterį geliiu laikytojas. Laidotuvių vainikai, vestuvių bukietai, prienamomis kainomis 50-29
372 MAIN ST. WORCESTER, MASS.

PRAN. J. BUBLYS BOBBLIS

LIETUUVIS ADVOKATAS
638 SLATER BLDG
Tel. Park 2939
Namai 51 Harlem Street (Kampus Sterling St. Tel. Cedar 1768-M WORCESTERY

FRANK ZALAPUG

56½ ORANGE ST. WORCESTER, MASS
Atlieku visokį link namų pataisymo medžio darba. Taipgi pentinu popieruotus. Darbą atlieku gerai.

SIENINIAI KALENDORIAI

Geriausi ir pigiausias kainos. Parsiduoda olesio kainomis. Taipgi apgarsinimų dalykai.

O. J. KONCZANIN
186 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS.

VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ

Jeigu norite gauti geriausias mėsas ir kitus valgomus daiktus, tai užėikite į A. Kraučaitio ir J. Krasinsko krautuve.
181 MILLBURY ST. Worcester, Mass.

Ofiso Tel. Park 3491
Namų tel. Cedar 2862-W

IGNAS J. BARTKUS

ADVOKATAS
725 SLATER BUILDING Worcester, Mass.
Lietuvos ir Amerikos registruotas notaras. Veda civiliskas ir kriminaliskas bylas visuose teismuose. Darau visokius legaliskus dokumentus

Telephone Park 5036

Dr. Samuel Lopatin

DENTIST
50 Trumbull Square Worcester, Mass.

LIETUVIŠKA DUONKEPYKLA

Mes kepame 6 rūšių duoną, keikus ir pajus. Nepamirškite ir klauskit mūsų duonos.
A. Duda ir V. Staliauskas
75 WARD ST. Worcester, Mass.

Tel. Park 2470

BEN. MENDELSON

Advokatas.
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėj Atlieku visus legaliskus darbus kaip Amerikoje, taip ir Europoj.
390 Main St. Room 931-932 Worcester, Mass.

GEORGE WEGERT CO.

Užlaikome visokias mėsas, dešras ir virtas amės. Viskas dieliame pasirinkime.
275 GREENWOOD ST. Worcester, Mass.

Lietuviškų Čevėrykų Krautuvė

96 MILLBURY ST. Worcester, Mass.
Vieno Česnos krautuvėje visuomet galite gauti gerus čevėrykus del visos savo žemynos. Prienamoms kaino ir užtikrintas patarnavimas.

SAUGOK GALVĄ IR VIDURIUS

Žmonės, kuriem skauda galvas arba kurių skilvis gerai nedirba, bus greit palengvinti, jeilivartos Pepsenic Seltzer, kuris širdies visai neliečia. Galima gauti aptiekose arba siųskite 5c. stampomis del sampalo.
PEPSENIC SELTZER CO. Worcester, Mass.

Mother's Bread

COMMONWEALTH BAKING CO.
Worcester, Mass.

Geriausia duona ka galima pirkti Worcesterį.

UNITED DAIRY SYSTEM, Inc.

Tel. Park 310
Near-by Milk & Cream
Pasteurized by Automatic Equipment
Also
Milk from Tuberculin Tested Cows
17 E. Worcester St. Worcester, Mass.

A. JUOZAPAVICIUS

LIETUUVIS GRABORIUS
Geriausias laidotuviams patarnavimas ir prienamomis kainomis.
316 HARDING ST. Worcester, Mass.
Tel. Cedar 2433-M. Vakara — 7-9

Tel. Cedar 7296

A. J. KATKAUSKAS

Didžiausia Drapanų Krautuvė
201 Millbury St.
Vyraiki ir moteriški drabužiai dideliame pasirinkime.
372-375 MILLBURY ST. Worcester, Mass.

RUKYKITE

C. C. A.
CIGARUS

Boston Beef & Provision Co.

Didžiausias oleselis, kur galima gauti mėsos ir valgomų daiktų.
172 FOSTER ST. Worcester, Mass.
Tel. Park 733 ir 298

VINCAS DEGUTIS

Generalis Kontraktorius
Budavoja naujus ir taiso senus namus. Patarnavimas visuomet geras.
15 ENGLEWOOD AVE Worcester, Mass.

M. CIVINSKAS

Lietuvis Graborius
340 HARDING ST. WORCESTER, MASS.
Tel. Park 4168
Patarnauju laidotuviem ir išrendavoju automobilius įvairiems reikalams

Tel. Park 2240-4274-4381

PETER BROTHERS

COAL, WOOD & LUMBER
Geras Patarnavimas
161 WASHINGTON STREET WORCESTER, MASS.

Juozas M. Čizauskas

PLUMERIS
Atlieku darba užtikrintai
34 STEVENSON ST. WORCESTER, MASS.
Tel. Cedar 1385-M

STERLING DAIRY MILK CO.

Ant kiekvieno parkepatimo visuosiet pristatome į namus gerus piusį piens ir smetona. Reikiamą šaukite telefonu: Park 3322 arba Park 7922.
3 KANSAS ST. Worcester, Mass.

NEW BRITAIN ŽINIOS

Laisva Tribuna

Lietuvių šeimyno tragedija.

Gruodžio 17 nakčia prieš sekmadienį įvyko nelemta tragedija lietuvių šeimyno. Franas Jekubinas gyvenantis po antrašu 353 Chestnut st. parėjo namo. Vėlu laku dikčiai prisigėręs namizės ir pradėjo su savo žmona ten kokį argumėntą. Žinoma, kaip paprastai, žmonos myli vyrą pabarti už girtuokliavimą, taip ir eionai atsitiko. Vienok F. Jakubinas savo argumentus užbaigė gyvuliškai. Išėjęs savo kambarin pradėjo savo žmonos šaukti, kad ateitu. Kada ji nuėjo į kambarį pažūrėti, ko jis ten šaukia, Jekubinas josios vyras durė jai su peiliu į pilvą ir sužeidė mirtinai. Žmona nuvežta į ligonbutį, o vyras suareštuotas ir dabar sėd kalėjime o moteris mirtinam vadėjime gulii ligonbuty. Ši šeimyna rodėsi pasiturinti gyven, turi 2 dukteris ir viena suny, viena duktė jau vedus, la-bai skaudu darosi išgirdus tokias tragedijas Lietuviu tarpe. Laikraščiai pilni žinių o svetimtaučiai juokiasi iš mūsų tautos.

Mirė lietuvis

Jonas Urbonas dar nesenas lietuvis numirė gruodžio 17 d. paliko pačią ir vaikus dideliam nuliudime. Jonas Urbonas gyvena šale New Britaino ant ukės, bet prigulėjo prie čion vietinių draugijų ir buvo ramus žmogus, gerai visiems pažįstamas. Priežastis mirties tš buvo nelaimingas ligoninė, jam ten darė net dvi operacijas ant vidurių ir jau buvo kiek pasveikęs, važiuo namo ir bevažiuodamas su savo kelyje ir turėjo grįžti atgal į ligoninę bet jau nedavė žiavo ir ant kelio mirė.

Lai buna jam lengva šaltuoti žemelė išsėtis. Jurgis Višniauskas dar vis serga, bet jau namie, ne ligonbuty. Linkėtina draugui Sandariečiui greitai pasveikti.

'Sandaros' Nr. 50 buvo žinutė apie koncertą Babravicius ir Vanagaičio ir Jezavitos. Čion isiskverbė klaida: koncertas įvyks sausio 1 d., 1928, ir dainuos vienas Babravicius, o ne Vanagaičius ir Jezavitas, todėl koncerto rengėjai malonėkite atleisti už įvykusią klaidingą žinutę.

Daugiau biznierių

Mūsų kolonijoj vis kas kart daugiau biznierių atsiranda, tai labai pagirtina. Miknevičius užsidėjo žuvų biznį, Stravinskis, duonos biznį, M. Vosilius, restauranta. Laimingos kloties naujiems biznieriams.

Fašistų Tarkos štabas Mūsų mieste jau pradeda perversmą daryti. Savo centre. Centras persikelė į nežinomą vietą, tai jau ir tarkininkai nustojo tarkavė mūsų kolonijos gerus lietuvius, tai yra, linkėtina amžino poilsio Tarkos štabui su jų visais klapėukais. Dzukų Užtarėjas

New Britaino lietuvių Draugijos smarkiai ruošiasi prie dešimts metų Lietuvos laisvės paminėjimo, 16 vasario. Žinoma per apvaisčiojimą įvyks 19 d. vasa-

rio, todėl visi lietuviai nepamirškite vasario 19 dieną dalyvauti minėtosė isikilmėse.

Lietuvis nubaustas

Per Kalėdas A. Maslow (Masiulionis) važiuodamas automobiliu įvažiavo į kito žmogaus automobilį, už ką turėjo užsimokėti \$100 bausmės.

F. Brazinskas ir žmona, restaurano savininkai tapo suareštuoti už degtinės pardavinėjimą. Bus sunkiai baudžiami, nes jau apie trečią kartą pagauti su tuom bizniu. Ką pagauna New Britaine tai smarkiai baudžia. Čion sausiai policija labai smarkiai darbuojasi.

Numirė lietuvaitė

Gruodžio 28 d. numirė jauna lietuvaitė, Ona Karakiutė, amž. 25 metų, priežastis mirties turėjo operaciją ant apendicito, ir po operacijai mirė. Paliko motiną ir brolių ir 2 sesutees dideliam nuliudime. Lai buna jai lengva šaltuoti žemelė.

Belaukiant kalėdų susipėšė

Du jaunikačiai laukdami Kalėdų linksminosi. Besilinksmindami pradėjo vienas kitam užvydėti, kad abu nevedė, o jau jaunikačiai išbuvo daug gražių metelių, vienok iten buvo ir viena panelė, kuri abiem patiko. Dviems su viena nieko neiseina, tą syk nutarė išbandyti spēkas, katras jų bus galingesnis, tas bus ir laimingesnis. Taigi Antanas ir įveikė Juozą, ir paliko čempionas to vakaro. O gal ir palaikys čempionatą ir ant toliaus, nes iš pirmo raundo padarė knock out Juozui.

Jaunikaitis

Gruodžio 27 d. L. N. Varpo drg. laikė priesmetinį susirinkimą. Rinko valdyba sekantiems metams. Taipgi padarė daug tarimų kas link veikimo dailės srityje. Nutarė surengti koncertą A. Sodeikai, kaip tik pribus į Ameriką.

Darbai mūsų mieste po naujų metų pradės geriau eiti, taip praneša vietinė spauda. Tuomi visi džiaugiasi.

žinių Rinkėjas.

HARTFORDO LIETUVIŲ SPORTININKŲ LAIMĖJIMAS

Hartfordo laikraščiai plačiai rašo apie įvykusias futbolo rungtynes tarp Hartfordo Lietuvių lyčių komandos ir Hartford National Guard. Rungtynės įvyko gruodžio 23 d. 8:30 val. vakaro State Armory Lietuviai laimėjo prieš National Guards 51 prieš 24. Laimėtojai pripažinti Stan Giraitis, Washington College žvaigždė jo broliai F. ir E. Giraičiai, S. Šimkus ir kiti.

Sandariečiai! Ar jau pasirabavot Sandarai? Ne užmirškite dabartinio vaiaus — gaukite skaitytojų!

SAVAS PAS SAVĄ FAKTŲ SVIESOJE

Rašo J. Tuinila

(Tassa)

pažūrėkime, kiek lietuviai išleidžia tų pinigų savose krautuovėse. Užlaikyti juvelių krautuovę, ko-ka as turėjau Bostone, butinai reikia turėti dvidešimt tukstančių dolerių apyvartą metams. Sulig ma-uo užrašų buvo matyti, kad ik pirmesniais biznio metais lietuvių skyriaus įėj-gos viršino amerikonių sky-čių, nors labai mažai. Bet mant apie 1918 metais žy-niai puolė ir apie 1923 me-ais, jau lietuvių skirus ne-iršioji vieną ketvirtą dalį išų įeigu. o 1926 metais au neviršioji vieną dešimt-lalį visų įeigu. Jeigu lietu-žiai nors pusę savo \$300.000 praleistu lietuvių krau-utuvėse, tai Bostone gyvu-ų mažiausia septynios pa-šios krautuovės. bet prie-tingai. Saviems juvelierams niekuomet neteko daugiau kaip viena dešimta dalis, arba vienas doleris iš de-šimts, nes čion tulą laiką buvo įsisteigę ir kitos dvi krautuovės pil. Dilius ir pil Valukonis. Bet man užda-ant naskutine, tai Bostone juvelierių lietuvių biznis au pasibaigė.

Ir dar kas yra keista, kad tokioj didelėj sodyboj, kaip Bostonas, nėra nei vieno lietuvio pasytojo. atiras galėtų užsivokti nor-mitžą vietelę ir užsiimtu aikrodžius taisyti. O tik nan laikant krautuovę iš-moko bent trys gerio "watchmakers" taisytojai ietuviai. Tarpe tų vienas Juozas Neviackas geras ekspertas, lygsta mekani-ku inžinieriu, kas yra la-bai tetenybė ir tarp ki-tataučiu. Bet tie trys, ir lar čion yra ir kiti geri watchmakeriai, bet nei viens nedrįsta užsiimti pats savo taisytais, visi dirba svetimiems. Čion ai-škiai matyt galima iš šitos mažos sutraukos, kad mu-šy ekonominė padėtis yra apgalvėtina, nors šitoj nežymioj mūsų prekybos ša-koj. \$300,000 mūsų brangių dolerių vien tik Bostone ei-na metas i metą svetim-taučiams i kišenių, o už tą sumą, geri lietuviai vien tik "pašaipos" acių tegauna.

KAS ATGRESE SAVUOSIUS.

Kad sužinot, kas atgrėšė savus nuo savųjų, reikia pažvelgti atgal taip toli, kaip mes matom, nuo ka-da prasidėjo mūsų įsistei-gimas, tautinis susiprati-mas, nuo kada pasizymėjo veikimu lietuviai čion A-merikoj. Reikia butinai perkrauti ir prisiminti, ką pirmieji lietuviai čionai veikė: Internacionalas I — juodas — klerikalai, inter-nacionalas II, raudonas, socialistai ir internaciona-las III komunistai, dar rau-donesnis.

Kaip jau yra žinoma, mu-šy pirmieji broliai atvyko čion kaip katalikai ir kaip tokie jie tvėrė savo naują gyvenimą, kiekvienas tik laikinai, nors ir gėrdamie-si gausiomis šios šalies lai-svėmis ir veik visi manyma-mi keliauti atgal į tėvynę. Ir kaip tik atsirado vienas lietuvis, taip greit mes ir sužinojom, kad lietuvij yra ir tikrų lietuvių be inter-

nacionalų. Minėtas lietuvis buvo tai gerb. Dr. Jonas Šliupas. Kaip pirmas profesionalas lietuvis jis negalėjo buti ilgai nepakrikš-tytas, tokiu vardu, kad kiekvienas kits lietuvis ir to vardo bijotusi tarti. Krik-štytojai klerikalai žinojo iš kalno, kad "savas pas savą" yra baisiai pavojin-gas, kuomet jisai veda sa-vuosius prie susipratimo. Juodas I internacionalas visu smarkumu čion puolė, idant pašalinti pavojingą jiems gyvuna. Garbus mu-šy pirmasis lietuvis vedė kovą savistoviai ir laimėjo, neatsizvelgdamas į savo likimą. Čion tai ir matom kaip "krikšto savininkai" pirmi pradėjo griauti savas pas savą privalumus. Nes pusė mūsų visuomenės, ne-gerai žinom, kad didesnė turėdami gilaus patyrimo politikoj nei ekonomioj, piktinasi bile ginčiais. Dau-čiausia mano, kad vaidai kija del ypatingu reikalu ir mūsų vadu garbės. Kad geriau padengti savo kry-žėiviškus siekinius klerika-lai vaduojasi savo dvasia ir kiša ją visiems po nosė. Bet sulig Dr. Šliupu prana-šavimu, jau ir mes patys pilnai persitikrinom, kad po tos dvasios sparnais guli riebi nepaliečiama kle-rikalų ekonomija.

Pralaimėję kovą su Dr. Šliupu ir netekę drąsos nei vilties pulti, klerikalai puo-žė desperacijon. Kad atva-duoti save iš tokio nuopuo-lio, jie griebėsi žemiausios rūšies prasimanymų, dau-čiausia iš sakyklų kalbėjo, spaudoj netinkamais žo-džiais šmeižė. Neilgai truk-us po tam mes girdim, kad kunigai Chicagoj, mu-šy gerb. Olišauską jau smaugia. Matomai gerb. O-lišauskas laikąstį "Lietu-va" leidamas, apšvieta ir susipratimą mūsų iševijoj skleidamas, pasizymėjo, kaip pavojingas vabalas dvasiškajai nepaliečiamajai ekonomijai. Kryžėiviai ir čion puolė kazokų smarku-mu, idant pavojingą vabalą sutrinti. Bet ir čia gerb. Olišauskas su pagoniška drąsa sutiko nuožmų pa-saulinį priešą ir kovojo ligi pergalės.

Nors Olišauskas ir sulai-kė kryžėivių puolimus, bet lietuviai ramybe ilgai nesid-žiaugė. Po trumpos per-traukos, kol dar mes gavom vos tik pradėti tvar-kytis, savas organizacijas auklėti, prekybą, atsirado Internacionalas II, socialist-tai. Kaip tik pasirodė žė-mės rojas apaštalai var-gūs gelbėtojai, taip greit mes sužinojom, kad visi biznieriiai, profesionalai, valdžios darbininkai ir vi-si lietuviai ne socialistai esą vagys, plėšikai, sukčiai, išgamos. Greit mes matom didis socialistų vadas Ba-gočius, puola užsmaugti laikraštį "Vienybė" skun-džia teismui "Vienybės" leidėjus Paukštį, Brazil ir Širvydą už kriminali šmei-žimą, reikalaujamas dvi-dešimtis penkis tukstančius dolerių kaip už skriaudą atlyginimo. Teisme paais-kejo, kad Bagočius pats sa-ve apsišmeižė savo darbais, "Vienybė" tik pagarsino žinių keliu. Teismas bylą nusprendė "Vienybės" nau-dai, o Bagočius negavo nei cento. Čion mes jau paty-rēm, kad II internacionalas

naudoja tokias įmones griovimui mūsų gerbuvo kaip ir klerikalai. Nors ir skundžia įstaigą teismui ypatos varde, bet naudoja savo partijos. Kad Bago-čius bylą ir pralose, bet so-cialistams ir jų veikimui tas nekenkė, jie dar aršiau veikė. Ir tuo laiku jie toli pralenkė klerikalus, šmeiži-me tautiniai susipratusius žmones, skleidė neapykan-čią ir savitarpinį nepasiti-kėjimą. Jiems tas lengvai vyko ir patraukė minią, nes iš praeties 1905, sukli-mųjų žmonių upas buvo už-krėstas radikalizmu. Nors gana daug buvo ir tokių tėvynainių, katrie priešoi-si.

Kiek gausiai doleriais tie gelbėtojai naudojosi ta pro-ga, nesunku buvo numaty-ti, bet vargšai darbininkai to nesitikėjo. Tiktai kada jų idejų kunytojai pabuda-vojo didelius gražius muro namus, tada vargšai supra-to, kad iš jų kruvino prakaito tie murai taip gražiai audonuoja.

Nereikėjo ilgai laukti, kaip lietuviai susilaukė lar vieną priespaudos mi-sionierių kun. Fabijų Ke-nešį. Tas greit numatė, kad K. Yurgeliunas yra uo-liausias rėmėjas tautinių eikalų ir vedėjas Ateities Bendrovės laikraštį "Atei-ų" leidžiant. Negalėdamas viešai nei atvirai pulti, šmeižė per spaudą ir ki-taip. Rašydamas "Darbi-unke" baurus straipsnius prieš K. Yurgeliuną, prie-varta liepė girtam parapi-onui pasirašyti, idant pa-slėpti savo juodą dvasišką anką. Yurgeliunas apskundė Kemešį teismui. Ir nors tėvelis labai gynėsi, nepaisydamas nei prisie-gos, bet didysis Teismas rado Kemešį kaltu ir pri-teisė užmokėti už nuos-kriaudas. Bet žinoma, kad ir užomkėjo už bėgančio laiko nuostolius, bet bizny-esant, tokio apaštalo ata-kos labai ilgai atsiliepia ir atlyginimas negali padeng-ti skriaudų. Dar tik nese-nai praskambėjo Garmaus-Sliakio byla. Čion tai tikrai klerikalai manė, kad jų tar-pe gimė tikras mesijošius.

Garmus. Jiems jau tik tik liko užgiedoti amžiną atsilų Sandarai, ir ilgus metus kalėjimo red. Šlia-kiui. Bet teisybė ir dabar emė viršų ir uždarė Gar-maus nešvarią burną. Kle-rikalai pralaimėjo kiekvie-ną kovą atvirame lauke. Jie keikė iš sakyklų ir grė-sė parapijonus nuo neišti-kimų savų įstaigų taip ir visų biznierių. Paklusnus parapijonai kad tikrai iš-pildyti ganytojo įsakymus, tai šalinosi lygiai nuo visu. Ir čion paduosiu vieną at-sitikimą.

Piliėtis Dillius laikė auk-so daiktų krautuovę, South Bostone. Jis yra visų ger-biamas ir gerai užsitarna-gęs parapijonas, nes buvo vyresnis kolektorius įžan-ginių dešimtukų lietuvių šv. Petro bažnyčioje, So. Bostone. Vietinis klebonas Urbanavičius, Tautos Fon-do pirmininkas, apvaikėšio-jo savo kunigavimp jubi-liejų. Vietinė moterų bro-s-tvos draugija pirko klebo-

ni dovaną brangu, šimta penkesdešimts dolerių auk-so laikrodį. Jankauskienė pirmininkė nupirko tą laik-rodį ir parodė mano pa-čiai. Kada mano pati pa-klausė kur gi pirkot? Jan-tauskienė atsakė, pas pil. Rosenbergą, ant Salem st. Kodel gi jus nepirkot pas pil. Dilių? — mano pati vėl užklausė. Jankauskienė sušuko: "Pas Dilių! Tas žmogelis yra plėšikas, suk-čius, jam negalima nei do-lerio patikėti!"

Mūsų tėveliai niekad nie-kur neragino remti savas įstaigas, bet tankiai smer-kė ir vaisiai jų darbo jau dabar matomi visiems. Kad net brostvos centro nariai ir klebonijos igula jau pil-nai itikinti, kad ir jie esą plėšikai ir vagiai. Čion tai gal ir bus visiem aišku ant kiek mūsų savitarpinis pā-sitikėjimas yra išplėstas. Tolimesnės pasekmės šio minėto nuotikio yra tokios, kad tėvelis Urbanavičius džiaugiasi ir nešioja bran-gią jubiliejinę dovaną, pil. Rosenbergas džiaugiasi pa-ėmęs šimtą penkes dešimts dolerių, o pil. Dilius jau po tam uždarė savo krautu-vėlę ir nuėjo mašinšapėje pelnyti pragyvenimą.

Čion paminėtas nuotikis tai tik vienas iš tukstan-čių. Turėdami šitą pavyz-dį, mes dabar jau galime gerai įsivaizdyti, kaip len-gvai visa prekyba ir pra-monė buvo ir dabar tebėra išplėsta ir iš mūsų brolių Lietuvoje. Ten visas pama-tas mūsų ekonomijos rim-oji vien ant žemės grumto, o ir žemės mums jau buvo labai mažai belikę. Kada viens tik prisiminė apie prekybą, žinoma, pirmiau-sia klausdamas patarimo pas tėvelį ir prašydamas palaiminimo, o atsakymas jau laukė. Tai ne krikščio-niškas darbas! Tai mūsų brolių taip ir pasiliko ar-tiojais. Ir jeigu čion kleri-kalai su savo nors rodos ne taip žymia agitacija sus-pėjo itikinti net savo bro-s-tviniukus, kad buk jie visi esą sukčiai ir vagiai ir ne-yerti mažiausio pasitiki-imo, tai kiek atgrėšė savuo-sius socialistai!

(bus daugiau)

EXTRA!

"Dirva" turi nepaprastą naujiena. Kas mėgsta skaityti gražius raštus lai skaito "Dirva". "BALTIJOS ARAS" yra naujas nepaprastai originalis istoriškas romanas iš pabai-gos 10-to ir pradžios 11-to šimtmečių prietikių vieno jaunikačio Lietuvis Baltijos ir kitose jurose. Tokio skaitymo dar Lietuvių knygoje nėra, nors Lietuviai per amžius gyveno prie jurių. Romanas tęsis per "Dir-va" apie metus laiko. Telpa taipgi daug kitų naudingų raštų. "Dirvos" kaina metams Amerikoj \$2, Kanadoje \$2.50, visur kitur \$3. Pamatymui dykai.

"DIRVA"

6820 Superior ave. Cleveland, O.

Nori pigiai, paskutine mada ir tikrai gerai pasiutu kostiumą, palta ar kitą rubą turėti — siudinkis L. G. KAZIUNO SIUVYKLOJ 311 E. Main Street New Britain, Conn. Gausi progos įsitikint!

Busit visada patenkinti, jei siudinsitės kostiumus (siutus) ar paltus (overkotus) J. J. SATULOS SIUVYKLOJ 380 Park Street New Britain, Conn. nes čia kainos pigiausios, darbas garantuotas ir pasiuvame paskutine mada.

BIZNIERIAI, GARSINKITES "SANDARŲ"

John Fellrath ANGLIES SANDELIS Paveykite mums pripildyti jūsų anglies šandė, mes dabar mes turime geriausios anglies. 3316 MICHIGAN AVE. Detroit, Mich.

MIKES LUNCH VALGYKLA Geras maistas, mandagus patarnavimas. Randasi Lietuvių svetainės name, 3566 Dix Ave. DETROIT, MICH.

JOHN C. HARDER KRIAUCIUS Mes siuvame naujausius mados siutus, taipgi valome ir prosinam. 3525 MICHIGAN AVE. DETROIT, MICH.

Lietuvius Advokatas Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; pa-daro visokius dokumentus prie rinkimo ir pardavimo. FRANKAS J. KALINAUSKAS 332 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Residence Phone 8195 T. MATAS REAL ESTATE AND LOANS 827 BANK STREET Waterbury, Conn.

Lietuvius Optometristas Iškaminuoju akis, priškitu, a-kinius ir krovias dūgs atitaisau, tinkamu laiku. J. T. PASARINIS, O. D. 447 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Iškaminuoju akis ir pritaikau akinius. H. S. Stone O.D. Akių Specialistas 399A BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Paul J. Jakmaub, M. D. (Jakimavičius) 509 EAST BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

NADAS RASTENIS ADVOKATAS 700 West Lombard Street BALTIMORE, MD. Telefonai: Buto: Gilmor 0361 Ofiso: Calvert 5896

Vietos žinios

VISI SAUSIO 8 D. KVIECIAM! I MENININKŲ BANKETA

Banketas įvyks Lietuvių Svetainės kampas E ir Silver Street, So. Boston, sekmadienio vakarą 7 valandą

Jau tik kelios dienos beliko ligi skelbiamo vakaro. Tokios rūšies banketas yra Bostone pirmas. Jame gerb. svečiai turės progos jaukiausiai ir maloniai praleisti laiką draugijai Kaune, lietuviškų menininkų menininkų, kurie jau senai daina ir muzika džiugina mūsų visuomenę įvairiuose parengimuose. Į pakviestumus maloniai suteikė pasižadėjimus raštu arba žodžiu veik visi kviestitieji, kaip garbės svečiai dalyvau: panelės: gerb. Anelė Bratenaitė iš So. Bostono, gerb. sesutės Černiaus, kaitės ir Tataroniūtė iš Lawrence, gerb. Julė Mitrikaitė ir Juzė Rautkytė iš Worcesterio, gerb. Klara ir Helena Kasparaitės iš Somerville, gerb. Zuzana Neviackienė iš So. Bostono, vyrai: Vincas Jenkins iš Dorchester, J. Nauburis iš So. Boston, V. Kasparas iš Somerville, Kiškis iš Bostono, Nevadauskas iš Lawrence. Pakviesti yra ir p. Simanavičius iš Providence bei Vanagaitis su Jozavitu, kurių taip pat tikinasi dalyvaujant.

Gerb. artistės art. tai daugumoj žadėjo duoti ex promptu muzikalę bei vokalę programą. Kadangi mūsų artistai šį sykį yra mūsų visuomenės svečiai, tai programa iš anksto nėra nustatyta, bet galima prasižinti, kad programa iš atskirų dalykelių žada išsėti labai įvairi.

Kita svarbiausia benketo dalis bus vakarienė, kurią ruošia vaivšingosios Bostono Sandarietės.

Kokių siurprizų rengėjos ruošia reporteriui taip ir neteko patirti. Sako — pamatysite, kai paregėsite. Po vakarienės bus įvairių pamarginimų dalis, arba, kaip klaidpėdiškai sako — draugiškas susibuvimas.

Bostoniška ir apylinkių lietuvių visuomenė moterų, vyrai ir šeimynos yra kviečiami kuoskaitlingiausiai bankete dalyvauti. Bilietai gaunami Sandaros ofise, o nedėlios vakare praejimo. Pradžia 7 val. vakaro. Prašoma nesivėlinti. Prašoma visų, kuriuos tik šį žinia pasiekę apsilankyti ir gimines bei draugus atvesti. Šis vakarėlis turi būti mūsų susipažinimo, susiartinimo ir susibrovavimo vakaru. Džiaugiamės, kad prisitaiginoje savo jaunų meno talentų, tad pažinkime juos ir pamylėkime, o jie bus mums labai

EKSCLENCIJOS SPEKTAKLIS

Primenama, kad sausio 22 d. Bostone įvyks jaunųjų lietuvių pirmasis spektaklis. Bus suvaidinta p. Karpavičiaus naujai parašytoji komedija Eksceklencija, kur pašiepiama dviejų amerikiečių moterų ir dviejų vyrų prietėkiai Kaune, benorint "užmegsti moterystės ryšius" su Kauno ekscleklencijomis. Veikalas yra 4 aktų, vaidinamas gyvai, tad publika turės smagaus juoko. Bilietus platina patys jaunieji artistai. Tikime, kad bostoniška nepasilikis tą vakarą namie sėdėti, o visi atėis savo jaunųjų veikėjų pirmo pasirodymo pamatyti. Partartina apsirupinti bilietais, kurių galima gauti ir Sandaros ofise.

SUSIRINKIMAS

ALTS. 7 kuopos įvyks ketvergo vakarą, sausio 5 d. 1928, Sandaros svetainėje, 327 E St., So. Boston, Mass. Visi nariai būtinaj pasistengkite dalyvauti, šiam susirinkime, nes yra daugelis svarbių reikalų aptarti.

Pradžia 7:30 val. vakare. Sautkia Valdyba.

Naujų Metų Sutikimas

1928 metai Bostone su-tikti labai iškilmingai. Liet. Vaizbos Butas surengė Somerset viešbuty labai puošnų balių, kuriame dalyvavo virš pusantro šimto svečių — profesionalai, biznieriiai ir kitokių profesijų žmonės su šeimomis ir artimaisiais. Kurie nebetilpo baliui, šventė savo naujus metus namuose, pasikvietę artimas ir gimines. Nebuvo lango, kurs nebūtų švietęs tokia ar kitokia iliuminacija.

KODŽIAI PRALAIMĖJO BYLĄ

Gruodžio 20 d., pasibaigė civyie byla Jono Petkauskio, Strand Cash Market savininko ir V. Baniulio prieš Anthony P. Kodis vietinį real' estatininką ir Frank Kodis. Byla buvo Suffolk County Superior Court prie teisėjo Walsh ir 12 prisaiķintų teisėjų (jury).

Bylos istorija ir kaltinimas buvo maždaug toks: 1921 metais Petkauskas ir Baniulis pardavė savo čeverykų krautuvę po num. 377 W. Broadway, So. Boston Antanui ir Pranui Kodžiams. Prie pardavimo jokio agento nebuvo. Už apie metų ir 9 mėn. Petkauskas ir Baniulis tampa patraukti A. Nemaksio, vietos Real Estate agento, teisman už nemokėjimą komiso (commission) už pardavimą aukščiau minėtos krautuvės. Teisme Kodžiai liudiję, jog Nemaksis užrodijęs

Petkauskio-Baniulio krautuvę. Teismas rado juos kaltais ir priteisė užmokėti Nemaksiui \$1000.00 komiso už pardavimą krautuvės. Ir jie turėjo užmokėti. Jausdamies, kad jų pusėj nebuvo jų advokato tinkamai teismui perstatyta ir todėl jie yra neteisingai nuskriausti, nepasitenkine, sulig jų manymo, neteisingo teismo nuosprendžiu, užvedė naują bylą ne prieš Nemaksį, bet prieš Kodžius, jų krautuvės pirkėjus.

Teisme buvo pašaukta nemažai liudininkų. Buvo pašaukta ir Lithuanian Agency tuolaikinė knygvėdė Gasteraitienė — Rimkiūtė, kuri tuos pirkimo-pardavimo raštus darė. Buvo taipgi teismui parodyta pareiškimas su paties A. Kodžio parašu, padarytas laike pirkimo, jog joks agentas jam tos krautuvės nebuvo rodes. Pirm parodymo to dokumento A. Kodžio advokatas klausinėjo, ar jis panašaus pareiškimo nebuvo padaręs. Kodis užsigynė. Tada advokatas pakio jam minimą dokumentą, klausdamas kieno čia parašas. Kodis prisipažino, kad jo.

Prisaiķintųjų teisėjų suolis (jury) rado Kodžius kaltais ir teismas priteisė skriaudą nuostoliui Petkauskui ir Baniuliui atlyginti. Tai tuomi baigėsi mūsų biznierių tāsnyės po teismus.

Teisme Buves

Idomus veikalas Repertory Theatre

Šią savaitę eina puikus veikalas Repertory Theatre, (priešais Symphony Hall, 264 Huntington ave.), užvardintas Jack and the Beanstalk. Publika labai patenkinta, kad šis veikalas duotas per šventes, kas priduođa daugiau iškilmingumo jas praleisti, o kritikai labai gražiai, atsiliepę apie minima veikalą. Pažymėtina, kad Repertory teatre visados statomi tik parinkti veikalai. Žingeidaujantiems patartina pamatyti jį.

"Keleivio" Kalendaris 1928 metams.

Atsiųstas Redakcijai paminti "Keleivio" leidėjo p. J. Gegužio redaguotas 1928 m. kalendaris, turis su viršais 100 pusl., kainos 50c. Kalendaris išleistas tikrai rupestingai: kalendarinėj daly per 12 puslapių idėta labai idomi įvykių chronologija, arba svarbiausių pasaulinių įvykių sąrašas. Literatūrinėje daly yra daug populiariškų straipsnių. Paminėtina: Musų Literatūros ir Rašytojų Apžvalga. Dora. Susi-valdymas, Priemonė Aistrų Siautimui Raminti, Apie

PADĖKA

Reikšdamas širdingiausios padėkos gerbiamesiems kiljentams - remėjams, taip pat sveikinusiems su šventėmis, linkiu geriausios kloties ateity. Tikiu, kad naudotis mano patarnavimu ir ateity neatsisakysite.

Su pagarba,
Petras Buimila
Sodės ir Toniko Išdirbėjas
118 Bay State Road
Methuen, Mass.
Tel. 23968

Pajauninimą, Musų Piliakalniai Tarasenkos ir kt.

Lankėsi redakcijoj. Dr. Paulionis ir ristikas Ganson

Pereitą šeštadienį apsilankė "Sandaros" redakcijoj reti New Yorko svečiai gerb. d.ros Paulionis ir pargarsijęs ristiknių čempionas Jack Gansonas. Abu du čia gimę lietuviai ir tikri čionykštės jaunosios lietuvių kartos tipai: puikus Amerikos piliečiai ir geri lietuviai.

Trumpame maloniame pasikalbėjime jie mokėjo nuosekliai išdėstyti Amerikoje gimusių lietuvių psichologiją: nuodugnai ir detalai jiems rupi vietos, tai yra Amerikos kaip valstybės reikalai ir politika, lietuviybė gi — abelnai. Lietuvius jie mato ir nori matyti kaipo lietuvius, o ne kaip kokių grupių ar partijų atstovus ir patys tokius jaučiasi.

Šita čia gimusių lietuvių inteligentų psichologija yra bendra ir ji turės greitai laiku inešti žymios korektūros į Amerikos lietuvių bendrą politiką. Reikia tik, kad ta jaunoji karta greičiau pareitų prie tos taip vedinamos senosios.

D-ras Paulionis yra veiklus darbuotojas New Yorko lietuvių studentų tarpe, o p. J. Gansonas yra New Yorke ir kitur žinomas skaitlingas nugalėjimais.

Abu svečiai žadėjo dalyvauti Bostono Vaizbos Buto surengtose naujų metų sutiktuvėse.

Lankėsi p. Janušas

Porą dienų buvo sustojęs ir aplankė savo senus gerus pažystamus bei Sandarietčius buvęs bostoniškas, dabar gyvenęs Baltimorėje, Md. gerb. Janušas, (turis tenai notary public ir real estate biznį). Jis yra rimtas ir simpatiškas vyras, pavyzdingas Sandarietis, delto Bostono ir Broktono draugai, kuriuos jis aplankė, labai apsidžiaugė svečio sulaukę.

SILČIAUSIA DIENA NUO 1905 METŲ

Gruodžio 29 d. termometras 54 laipsniai.

Pereitą ketvergą šiluma pasiekė Bostone 4 val. po piet lygiai 54 laipsnius. Tai skaitoma silčiausia diena gruodžio mėnesy per ištisus 22 metų pradędant nuo 1905 m. Tuomet buvo šiluma pasiekus 58 laipsnių, o 1901 m. net 60 laip.

SWAN & BERNTSON'Y

GELINĖ (KVIETKINĖ) Gėdės vestuvėms, laidotu vėms, bažnyčioms, salėm ir kit. puošti. Parduodam daigai auginimui.
Tel. 23884.

381 Jackson Street
Lawrence, Mass.

IVAIRIOS ŽINIOS

KOKIA BUS 1927-28 METŲ ŽIEMA

Spėjimai taikomi visai žemei

REAL ESTATE

ROSLINDALE

Ant pardavimo 2 šeimynų namas — 5-6 kambarių, open plumbing, steamo šilumos, aržuolo grindis, pači skvėrą. Žema prekė. Pašaukite budavotoją
Parkway 1735-J

J. C. NAVADAUSKAS
MUZIKOS MOKYTOJAS
Nuoda lėkėjias piano ir dainavimo.
Prmadieniais (panedėliais) 289
Dorchester st. SO. BOSTON, MASS.
Antradieniais ir trečiadieniais (tarnike ir seredomis) 125 Allston
t. LAWRENCE, Mass.
Ketvirtadieniais (ketvergais) 422
LOWELL, MASS.
Šeštadieniais (subatomis) 324 Ricker st. HAVERHILL, Mass.

B. KONTRIM

LIETUVISKAS CONSTABLE
Real Estate, Insurance Broker
ir Justice of the Peace
545 E. BROADWAY
Tel. S. Boston 0605
Gyvenimas 120 Marine Rd.
Tel. S. Boston 2483-W
So. Boston, Mass.

PINIGŲ PASKOLA

Jei jums reikia pirmą ar antrą ar dideli mortgage už žemą procentą gali gauti pas m. taipgi perka onrus mortgage
P. J. CAY
Room 508
10 Tremont St. Boston, Mass.

PARSIDUODA GRAZI UKĖ

48 akrai žemės, didelė odnas, triobos, geriausia ne padėjime, taipgi nauji kiški irankiai, bei mašine.
Kauna \$12,000.

A. P. Davulis,
366 Broadway
So. Boston 20027

LAIKRODININKAS

Petras Valukonis
1077 CAMBRIDGE ST.
Cambridge, Mass.

ANT RENDOS

3 ir 4 kambariai ant pirmų ir antrų lubų. Gražioje vietoj prie Thomas Park. Kreipkitės: 545 East Broadway, South Boston.

TITUS P. GREVIS

ARKITEKTAS ir INŽINIERIUS
Padavėli namus parai užsakyti
būduru: vieškinis planas, žemėlapis
ir t. t. Žemes, gyvenamųjų būstų
daryti, dūmų vaka pigiai, gerai ir greitai. Ruošė planus ir
kit pas mane, patarimai užlyka
395 BROADWAY SO. BOSTON
Tel. So. Boston 2340

K. SIDLAVSKO

APTIEKA
Kurioje galima gauti visokius
gyvulių ir įvairių veiknių Ruošė
kade kreipkitės.
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

NEPRALEISKIT

RETA PROGA
Dvieju šeimynų medinė stuba su penkiu automobilių garažium, City Point, ant East Sixth Street, netoli L St. Keturi kambariai ant pirmo augsto, penki ant antro. Maudynės, šiltas vanduo, elektra priešakiniai piazai. Gera progą žmogui, kuris turi vieną arba daugiau automobilių arba užsimintie automobilių taisyti. Randų atneša netoli \$100 i mėnesį. Kaina \$5,800.
Matyk A. J. Kupstis, savinikas.

BARGANAS!

South Bostone Lietuviams
South Bostone lietuviai jau beveik apipriko visas geriausias būvų vietas ir visi gerai gyvena. Tas sionis dieniis patiko turbat pasikutinis geras kampas South Bostone su gerai išdirtu bizniu. Mes užtikiname jei žmogus patius kataras suprata ta biznį arba norintis išmokti, galės daryti gerą gyvenimą. Biznis ir namas ant 2 šeimynų su triju kambariais užpakaly krautuvės. Randų atneša \$95.00 i mėnesį. Biznį ir namą galima nupirkti už \$8000 o gal dar pigiau. Lengvoms išlygom.
Matykite tuojau A. J. Kupstis.

DORCHESTERY

Sešiu šeimynų medinė stuba su 24 kambariais. Yra gazas, elektra, pečiai, piazai, vieta del garažiu. Randų atneša \$160 i mėnesį. Pradė \$14,800 lengvoms išlygom.
Matyk A. J. Kupstis.

SOUTH BOSTONE

Sešiu šeimynų medinis namas, 27 kambariai. Randų atneša \$760 i metus. Prekė \$4500. Lengvoms išlygom.
Matyk A. J. Kupstis.

LAIKAS PIRKTI ANGLIUS IR MALKAS

NEPAMILISKITE kad rušens ir žemės laikas artina. Papatstai imant angliai ir malkos pabrangsta, tad nevertėliokite, juokite savo "Orlerius"
Kreipkitės pas
A. J. KUPSTIS
322 WEST BROADWAY
South Boston, Mass.
Telephone So. Boston 1662-1373

Namas ant pardavimo.

Savininkė turi išvažiuoti, geras namas ant greito pardavimo. Agentų tarpininkavimas nereikalingas. Del informacijų vartokite sekantį antrašą: Mary So. bischek, 134 W. 9th St. So. Boston, Mass.

A. O. SALNA (SHALNA)

LIETUVIS ADVOKATAS
Baigęs da Universitetu, Cornell University su A. B. G. Wash- ington Univ. su LL. B.
"Darbininko" Name, (2-ros lubos)
366 W. BROADWAY
So. Boston, Tel. So. Boston 2340

Dieng ir naktj Tel. University 8831-W

D. AZALETSKAS
GRABORIUS IR
BALSAMUOTOJAS
877 & 488 Cambridge st.
Cambridge, Mass.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir užsimintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur žastė visokių Amerikos vaistų ir Europiskų ir visokių lietuviškų žankų. Mes laikome užtikrintas gyvulių ir visokių ligų, kaip tai: nuog galvos skaudėjimas, nuo užnešio reumatizmo, nuo nušilpėjimo strėnu, kraujo valinim, nuo užlegimo planėjų, nuo kosulio ir visokių kitu ligų. Taipgi turime nuosiskų slapinimų ligų ir geriausius natūrimus suteikiame, nuo patirkimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirkšite pas mus, succėdysite pinigus ir sveikata. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai dykal.

D. CABITT

100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

PLUMBERUOJAME. ĮVEDAME ŠILIMAS IR GESA

163 WEST BROADWAY ARTI DORCHESTER ST
SO. BOSTON, MASS. Tel. So. Boston 4599.

CROSS COAL CO.
LAWRENCE, MASS.

LIETUVOS LAISVĖS PASKOLOS BONUS PERKAME IR PARDUODAME

S'incime pinigus Lietuvos doleriais ir litais, paštu ir telegramais. Persluntimas užtikrintas.
Rašyk del informacijų: Dept. B.
ZIMMERMANN & FORSHAY
170 BROADWAY NEW YORK
Firma įsteigta nuo 1872

PURITAN KEIKAI
Jeji norite gerų keikų, tai krautuvėse reikalaukit Puritan keikų, kurios iškepa
PURITAN CAKE CO. INC.
1166-68 Cambridge St. Cambridge, Mass.